

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 12 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยในหัวข้อที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. โรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา
2. การจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
 - 2.1 การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามหลักสูตรใหม่
 - 2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยทั่วไป
 - 2.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ
3. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 3.1 ปัจจัยด้านตัวนักเรียน
 - 3.2 ปัจจัยด้านโรงเรียน
 - 3.3 ปัจจัยด้านครอบครัว

โรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2523, หน้า 16-22) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย หลักการในการดำเนินงาน จุดเน้นในการดำเนินงาน และหลักเกณฑ์การคัดเลือกโรงเรียนในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาไว้ดังนี้

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้มีโอกาสศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานเพิ่มขึ้นอีก 3 ปี เป็นทรัพยากรมนุษย์ มีความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม และทักษะอาชีพเพียงพอต่อการเข้าสู่ตลาดแรงงาน หรือประกอบอาชีพอิสระได้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม หรือเพื่อศึกษาในระดับที่สูงขึ้น

เป้าหมาย

1. นักเรียนที่เรียนจบชั้น ป.6 ได้เรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษาเพิ่มขึ้นอีก 3 ปี โดยมีนักเรียนเรียนต่อชั้น ม.1 ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา

แห่งชาติ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของเด็กจบ ป.6 ในปีการศึกษา 2539

2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติมีคุณลักษณะตามที่หลักสูตรกำหนด และเป็นพลเมืองดีมีคุณธรรม จริยธรรม มีความรู้ และทักษะพื้นฐานในการประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคม เศรษฐกิจและท้องถิ่น

หลักการในการดำเนินงาน

1. จัดการศึกษาในลักษณะให้เปล่า และไม่บังคับ
2. สนองผู้เรียนที่ต้องการเรียนต่อจากชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
3. ขยายโอกาสทางการศึกษาในชนบทให้มากเป็นพิเศษ
4. จัดการศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น
5. ในระยะแรกจัดดำเนินการในโรงเรียนที่มีความพร้อมต่อการจัดการเรียนการสอน

จุดเน้นในการดำเนินการ

1. มุ่งจัดการศึกษาให้นักเรียนที่ไม่ได้เข้าเรียนต่อมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดอื่น ที่อยู่ห่างไกลชนบท
2. การเรียนการสอนเน้นการฝึกด้านทักษะพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพ และเมื่อนักเรียนเรียนจบแล้วสามารถเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพที่สามารถพึ่งตนเองได้ ตลอดจนใช้แหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน

3. สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม และเป็นพลเมืองดีในสังคมตลอดจนมีคุณธรรม จริยธรรม รักและต้องการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองให้ดีขึ้น

หลักเกณฑ์การคัดเลือกโรงเรียน

1. เป็นโรงเรียนประถมศึกษาที่ตั้งอยู่ในท้องถิ่นที่เมื่อเปิดสอนแล้วจะไม่เป็นผลกระทบต่อเนื่องต่อโรงเรียนในทุกสังกัดที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
2. เป็นโรงเรียนที่อยู่ในเขตพื้นที่ที่มีอัตราการเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาตอนต้นต่ำ อันเนื่องมาจากปัญหาภูมิประเทศไม่เอื้ออำนวยต่อการเดินทาง และประชาชนมีฐานะทางเศรษฐกิจยากจน
3. โรงเรียนอยู่ในสภาพที่มีความเหมาะสม และพร้อมเพียงพอที่จะดำเนินการได้
4. มีผลสำเร็จด้านการเรียนการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพระดับประถมศึกษา และมีช่องทางสามารถสนับสนุนให้นักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียน
5. ผู้บริหารโรงเรียนและคณะครูมีความสนใจ ตั้งใจ กระตือรือร้นและเสียสละส่งเสริม และสนับสนุนที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของโครงการฯ อย่างต่อเนื่อง

6. ผู้ปกครองนักเรียนและประชาชนในท้องถิ่น สนใจ ยินดีให้การสนับสนุนส่งบุตรหลานเข้าเรียน ทั้งสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ

7. พิจารณาเปิดโรงเรียนให้อยู่ในลักษณะของการกระจายอย่างทั่วถึง รวมจำนวนโรงเรียนที่เปิดประมาณ $\frac{1}{4}$ ของจำนวนกลุ่มโรงเรียนของทั้งจังหวัด โดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม

การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

นับตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. 2538 เป็นต้นมา เป็นช่วงที่กระทรวงศึกษาธิการมีการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ในเรื่องการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ โดยเริ่มจากที่กระทรวงศึกษาธิการได้นำเสนอการปรับปรุงนโยบายการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศใหม่ ซึ่งมีสาระคือ ให้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศที่ 1 ในโรงเรียนตั้งแต่ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น กำหนดให้เรียนวิชาภาษาต่างประเทศได้ 2 วิชา สำหรับมัธยมศึกษาตอนปลายเลือกเรียนได้โดยเสรี ซึ่งนโยบายดังกล่าวได้รับการอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2538 (วรรณภา เปลี่ยนศรี, 2539, หน้า 17)

ในปัจจุบันแม้จะมีการสอนภาษาอังกฤษอย่างกว้างขวางพอสมควร แต่เป็นการจัดสอนตามนโยบายที่เน้นการเปิดโอกาสให้ได้เรียนตามความสนใจของผู้เรียน และความพร้อมของสถานศึกษา มากกว่าจะถือเป็นพื้นฐานที่สำคัญสำหรับเยาวชนและประเทศไทยทุกคน การสอนภาษาอังกฤษจึงถือเป็นเพียงประสบการณ์พิเศษนอกหลักสูตร และเป็นวิชาเลือกในระดับมัธยมศึกษา ทั้งยังขาดแผนหลักที่จะเร่งรัดสร้างความพร้อม และพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่ความต้องการการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการติดต่อสื่อสารและเป็นเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ได้เพิ่มขึ้นอย่างมากมาจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกในปัจจุบัน

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาได้จัดให้มีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษค่อนข้างไปในทางเน้นการพัฒนาทักษะทั้งสี่ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ควบคู่ไปกับองค์ประกอบ 3 ประการคือ ระบบเสียง คำศัพท์ และโครงสร้างไวยากรณ์ ซึ่งถ้าจะพิจารณาตามสภาพความเป็นจริงแล้ว นักเรียนอยู่ในสิ่งแวดล้อมแบบไทย ๆ ที่แทบจะไม่มีโอกาสได้พูดภาษาอังกฤษเลย นอกจากเวลาเรียนภาษาอังกฤษในห้องเรียนเท่านั้น อย่างไรก็ตามนักเรียนอาจจะได้ใช้ความรู้ภาษาอังกฤษในการอ่านหนังสือหรือตำราเรียนที่พิมพ์เป็นภาษาอังกฤษ เมื่อเรียนในชั้นสูง ๆ ขึ้นไป เช่นในมหาวิทยาลัย หรือเมื่อออกไปประกอบอาชีพบางประเภท แต่จากการ

ประเมินผลการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ปรากฏว่า การเรียนการสอนภาษาอังกฤษยังไม่ได้ผลสมกับการลงทุนลงแรง เมื่อพิจารณาผลการเรียนการสอนและปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น จึงได้มีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาอังกฤษใหม่ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งภาษาอังกฤษเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้พื้นฐานหนึ่งใน 8 กลุ่ม จัดอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ และเป็นหลักสูตรที่กำลังดำเนินการใช้ในปี พ.ศ. 2545 เป็นต้นมา

การที่จะให้ผู้เรียนได้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษดีขึ้น จะอาศัยเฉพาะการเรียนการสอนในชั่วโมงเพียงอย่างเดียวย่อมไม่เป็นการเพียงพอ เพราะเวลาในแต่ละชั่วโมงมีจำกัด การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรภาษาอังกฤษจึงมีส่วนสำคัญในการเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ด้วย (สุมิตรา อังวัฒนกุล, 2537, หน้า 17) แต่ทั้งนี้ยังขึ้นอยู่กับปัจจัยอีกมากมาย ซึ่งปัจจัยเหล่านี้จะมีบทบาทมากในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ หากมีการศึกษาและเข้าใจปัจจัยเหล่านี้ ก็จะทำให้สามารถช่วยให้การเรียนการสอนภาษาอังกฤษบรรลุผลตามความมุ่งหมายของหลักสูตรได้ การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในอนาคตก็จะมีประสิทธิภาพมากกว่าที่เป็นมาแล้วในอดีต และที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามหลักสูตรใหม่

การเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามหลักสูตรใหม่จัดอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้หนึ่งใน 8 กลุ่ม ที่กำหนดให้เป็นองค์ความรู้และกระบวนการเรียนรู้ที่จะเสริมสร้างพื้นฐานความเป็นมนุษย์ และสร้างศักยภาพในการคิดและการทำงานอย่างสร้างสรรค์ โดยนำจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมาจัดเป็นสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ และกำหนดให้เรียนในทุกช่วงชั้น

กรมวิชาการ (2544, หน้า 6) ได้ให้ความหมายของสาระของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศว่า หมายถึงองค์ความรู้ที่เป็นสากลสำหรับผู้เรียนภาษาต่างประเทศ ประกอบด้วย

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร (communication) หมายถึง การใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อทำความเข้าใจ แลกเปลี่ยน นำเสนอข้อมูลข่าวสาร แสดงความคิดเห็น เจตคติ อารมณ์ และความรู้สึกในเรื่องต่าง ๆ ทั้งที่เป็นภาษาพูดและภาษาเขียน

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม (cultures) หมายถึง ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ พฤติกรรมทางสังคม ค่านิยม และความเชื่อที่แสดงออกทางภาษา

สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น (connections) หมายถึง ความสามารถทางภาษาต่างประเทศในการแสวงหาความรู้ที่สัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนโลก (communities) หมายถึง ความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศภายในชุมชน และเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ และการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยทั่วไป

ไพศาล หวังพานิช (2526, หน้า 59) มีความคิดเห็นว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นความสามารถหรือคุณลักษณะของผู้เรียนอันเกิดจากการเรียนการสอน

พรณี ข. เจริญจิต (2528, หน้า 268-270) เขียนไว้ในหนังสือจิตวิทยาการสอนว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นผลผลิตทางการศึกษาที่มีส่วนเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับองค์ประกอบหลาย ๆ ด้าน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะมีผลต่อการพัฒนาความรู้สึกนึกคิดของบุคคล

กู๊ด (Good, 1973, p. 7) ให้ความหมายว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคือ การเข้าถึงความรู้ (knowledge attained) หรือพัฒนาทักษะในการเรียน ซึ่งโดยปกติจะพิจารณาจากคะแนนสอบที่กำหนดให้หรือคะแนนที่ได้จากงานที่ครูมอบหมายให้ หรือทั้งสองอย่าง

จากความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น พอสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสำเร็จ ความสามารถ และความล้มเหลวของบุคคลในการเรียน ซึ่งจะเกิดขึ้นจากองค์ประกอบหลาย ๆ ด้าน และสามารถประเมินได้จากคะแนนที่สอบได้จากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หรือจากการทำงานที่ได้รับมอบหมาย

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

องค์ประกอบที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้นได้มีผู้ศึกษาไว้หลายท่านดังนี้

บลูม (Bloom, 1976, pp. 167-169) ได้ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะของผู้เรียนและการเรียน สรุปได้ว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมี 3 ตัวแปรคือ

1. ตัวแปรที่เกี่ยวกับพฤติกรรมด้านความรู้ความคิดก่อนเรียน (cognitive entry behaviors) หมายถึงการเรียนรู้ที่จำเป็นต่อการเรียน และมีมาก่อนการเรียน เช่น ความถนัด พื้นความรู้เดิมของผู้เรียน เป็นต้น
2. ตัวแปรที่เกี่ยวกับคุณลักษณะด้านอารมณ์และจิตใจก่อนเรียน (affective entry characteristics) หมายถึง สถานการณ์ที่ผู้เรียนจะแสดงออก เมื่อผู้เรียนได้เรียนรู้ ได้แก่ ความสนใจและเจตคติต่อเนื้อหาที่เรียนในโรงเรียน แรงจูงใจ มโนภาพเกี่ยวกับตนเอง การยอมรับความสามารถ และบุคลิกภาพ
3. คุณภาพการเรียนการสอน (quality of instruction) หมายถึง ประสิทธิภาพซึ่งผู้เรียนจะได้รับผลสำเร็จในการเรียนรู้ ซึ่งได้รับคำแนะนำ การมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน

การเสริมแรงจากครู การแก้ไขข้อผิดพลาด และการรู้ผลสะท้อนกลับของการกระทำว่าถูกต้องหรือไม่

คาโรล (Caroll, 1971, p. 33) ได้เสนอแบบจำลองของการเรียนรู้ในระบบโรงเรียน (model of school learning) ว่าประกอบด้วย องค์ประกอบภายนอก และองค์ประกอบภายใน ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

องค์ประกอบภายในมี 3 ประการคือ

1. ความถนัดทางการเรียน เป็นความสามารถเฉพาะของแต่ละบุคคลที่สามารถจะเรียนได้ดีในบางวิชา
2. ความสามารถที่จะเข้าใจคำสอน ซึ่งเป็นส่วนผสมผสานกันระหว่างเชาวน์ปัญญาทั่วไปและความเข้าใจภาษา เป็นความสามารถที่จะเรียนรู้ได้เร็ว เข้าใจคำอธิบายของครู สามารถตอบปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหาวิชานั้น ๆ ได้อย่างคล่องแคล่ว
3. การอุทิศเวลาให้กับการเรียน เป็นความพยายามของผู้เรียนที่จะทุ่มเทความเข้าใจ ความสนใจ และเวลาให้กับการเรียนอย่างจริงจัง

องค์ประกอบภายนอกมี 2 ประการ

1. ความเหมาะสมของระยะเวลาที่โรงเรียนจัดการศึกษาให้ตามความสามารถของแต่ละคน คือ จัดระยะเวลาให้พอเหมาะกับการเรียนในวิชานั้น เช่น ไม่จัดเวลาเรียนภาษาอังกฤษติดต่อกันเกินกว่าหนึ่งคาบ หรือไม่จัดเวลาเรียนให้นักเรียนมากเกินไปจนนักเรียนไม่สามารถที่จะรับได้ เป็นต้น

2. ประสิทธิภาพในการสอน เป็นประสิทธิผล ซึ่งผู้เรียนจะได้รับผลสำเร็จในการเรียน ซึ่งเป็นผลจากครูผู้สอน และการบริหารงานด้านวิชาการของผู้บริหาร

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยที่เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดังนี้

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก (2526, หน้า 48-50) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดพิษณุโลก” โดยศึกษาจากนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ปกติระดับชาติ 10 โรงเรียน และต่ำกว่าเกณฑ์ปกติระดับชาติ 10 โรงเรียน ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประกอบด้วย การเรียนการสอน ขนาดของโรงเรียน อาชีพของบิดามารดา คุณวุฒิของครู และเพศของนักเรียน และงานวิจัยของ อรพรรณ วีระกะลัส (2523, หน้า 90-93) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์องค์ประกอบที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร” การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ

ต้องการศึกษาองค์ประกอบที่ไม่ใช่ทางด้านสติปัญญาที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,133 คน จากการศึกษาพบว่า

องค์ประกอบทางด้านตัวนักเรียน เป็นตัวพยากรณ์สำคัญที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนคือ เพศของนักเรียน น้ำหนักของนักเรียน สถิติการเรียน การเรียนซ้ำชั้น รายได้ของครอบครัว และการศึกษาของบิดา

องค์ประกอบทางด้านตัวครู วุฒิครู ป.กศ.สูง มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

องค์ประกอบทางด้านโรงเรียน โรงเรียนขนาดกลางเป็นตัวพยากรณ์ที่สำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

รัตนา คัมภีรานนท์ (2540, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาทันตสาธารณสุข พบว่า

1. ความคิดเห็นของนักศึกษาทันตสาธารณสุขต่อปัจจัยนักศึกษา และปัจจัยสถาบัน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ครู-อาจารย์ ความสัมพันธ์กับเพื่อนนักศึกษา สภาพแวดล้อม-อาคารสถานที่ เจตคติต่อวิชาชีพ นิสัยในการเรียนของนักศึกษา และกฎระเบียบข้อบังคับของสถาบัน

2. คะแนนเฉลี่ยสะสมจากชั้นมัธยมปลายมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาทันตสาธารณสุข อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

3. คะแนนเฉลี่ยสะสมจากชั้นมัธยมปลายเป็นตัวพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาทันตสาธารณสุข โดยมีค่าพยากรณ์ 11.09 เปอร์เซ็นต์

แรฟฟินี (Raffini, 1970, p. 1055-A) ได้ศึกษาผลของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้และความจำของกลุ่มนิสิตปริญญาตรีพบว่า ทั้งนิสิตชายและหญิงมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ ถึงแม้จะใช้คะแนนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทำนายร่วมกับตัวแปรอื่น ๆ ก็ยังมีผลต่อการเรียนสูง

ลิดดิโคท (Liddicoat, 1972, p. 6133-A) ได้ศึกษาความแตกต่างระหว่างนักศึกษาสาขาเศรษฐศาสตร์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำกว่าระดับความสามารถในองค์ประกอบที่ไม่ใช่สติปัญญาได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์ นิสัยในการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และลักษณะ

บุคลิกภาพ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าระดับความสามารถนั้น มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แตกต่างกันจากกลุ่มที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำอย่างมีนัยสำคัญ ส่วน จินตนา ซึ่งจิตวิสุทธิ พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นตัวแปรสำคัญตัวหนึ่งที่มีส่วนในการจำแนกนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำกว่าระดับความสามารถได้

จากการศึกษาของ ชาร์ล (Charles, 1972, pp. 2117-2119) ได้ทำการศึกษาเรื่องการวางแผนการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพของนักเรียนที่จะสำเร็จชั้นมัธยมศึกษาในรัฐอาร์ริโซนา และองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือก โดยส่งแบบสอบถามแก่เด็กนักเรียนจำนวน 20,000 คน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนส่วนใหญ่ที่วางแผนการศึกษาต่อเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง พวกที่อายุน้อยต้องการศึกษาต่อมีจำนวนมากกว่าพวกที่อายุมาก
2. พ่อแม่เป็นผู้มีอิทธิพลต่อนักเรียนในการวางแผนการศึกษาต่อเช่นเดียวกับการวางแผนของเด็กในเรื่องการทำงาน
3. มีนักเรียนจำนวนน้อยมากที่วางแผนออกไปทำงานประเภทใช้กำลัง
4. มีหลายคนคิดจะไม่ศึกษาต่อเพราะเงินไม่เพียงพอ
5. มหาวิทยาลัยแห่งรัฐอาร์ริโซนา และมหาวิทยาลัยอาร์ริโซนาได้รับการเลือกมากที่สุด
6. นักเรียนส่วนใหญ่ต้องการข้อมูลในเรื่องโอกาสการศึกษาและการหางานทำมากกว่า

นี้

สตรีเมล (Stremel, 1971, pp. 2951-2953) ได้สำรวจความปรารถนาหรือความมุ่งหวังในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา รัฐแคนซัส โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะทำนายความมุ่งหวังหรือความปรารถนาทางการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า 74% ของกลุ่มประชากรทั้งหมดมีความประสงค์ที่จะศึกษาต่อหรือได้รับการอบรมเกี่ยวกับอาชีพหลังจากสำเร็จมัธยมศึกษาแล้ว 15% อยากมีงานทำเต็มเวลา 6% อยากเข้าศึกษาต่อเป็นทหาร 5% อยากจะเป็นทหาร ในจำนวนนี้ผู้ที่ต้องการศึกษาต่อทั้งหมด 88 % ต้องการการศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาภายในรัฐ ระดับสถาบันที่ต้องการศึกษามีหลายระดับคือ ต้องการศึกษาระดับวิทยาลัยเอกชน ระดับอนุปริญญาตรี 28% ระดับมหาวิทยาลัยเอกชนมี 26% โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนมี 12% และวิทยาลัยครูมี 3%

วอร์ริงตัน และแกรนท์ (Worthington & Grant, 1971, pp. 7-10) ได้ทำการศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาปีที่ 1 มหาวิทยาลัยยูทาห์ (University of Utah) ชาย 1,270 คน หญิง 990 คน โดยศึกษาจาก

ตัวพยากรณ์ 11 ตัว คือ เพศ รายได้ของครอบครัว จำนวนสมาชิกในครอบครัว คะแนนเฉลี่ยจากโรงเรียนมัธยม 4 วิชา ได้แก่ ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ สังคมศาสตร์ และธรรมชาติวิทยา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ไม่ใช่วิชาการ ที่ตั้งโรงเรียนมัธยมศึกษาตามสภาพทางภูมิศาสตร์ คะแนนจากแบบทดสอบ เอ ซี ที การตั้งเป้าหมายทางการเรียน วิชาชีพและทางสังคม การเลือกอาชีพในอนาคต และเกรดเฉลี่ยภาคแรกของมหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า ตัวพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีที่สุดได้แก่ คะแนนเฉลี่ยในโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ยาซดี (Yazdi, 1978, pp. 2775-2776-A) ได้ศึกษาเรื่อง "การทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับมหาวิทยาลัยของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเตหะราน" โดยใช้คะแนนสะสมในการเรียนปี 1 ในมหาวิทยาลัย คะแนนเฉลี่ยสะสมในการเรียนระดับมัธยมศึกษาและคะแนนการสอบเข้ามหาวิทยาลัยทั้งคะแนนรวมและคะแนนสอบย่อย เพื่อทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับมหาวิทยาลัย ตัวอย่างประชากรเป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเตหะราน 2 กลุ่ม กลุ่มแรกเข้าศึกษาในปี ค.ศ. 1974 จำนวน 160 คน แยกเป็นชาย 95 คน หญิง 65 คน กลุ่มที่สองเข้าศึกษาในปี ค.ศ. 1976 จำนวน 160 คน เป็นชาย 90 คน หญิง 70 คน สถิติที่ใช้คือ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า

1. คะแนนเฉลี่ยสะสมในการเรียนระดับมัธยมศึกษาเป็นตัวทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในมหาวิทยาลัยได้ดี โดยเฉพาะในเพศหญิง คะแนนเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษาสามารถทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับมหาวิทยาลัยได้สูง

2. คะแนนเฉลี่ยสะสมในการเรียนปี 1 ในมหาวิทยาลัยเป็นตัวทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในมหาวิทยาลัยได้ดี โดยเฉพาะนักศึกษาเพศชาย คะแนนเฉลี่ยสะสมในการเรียนปี 1 ในมหาวิทยาลัยสามารถทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในมหาวิทยาลัยได้สูง

บราวน์ (Brown, 1983, p. 3795-A) ได้ศึกษาเพื่อหาตัวแปรที่ดีที่สุดในการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณและค่าที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า ตัวทำนายที่ดีที่สุดของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์คือระดับคะแนนเดิมในการเรียนวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ในชั้นเรียน

พิศเพลิน (2520, หน้า ง-จ) ได้ทำการศึกษาเพื่อค้นหองค์ประกอบบางประการที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้คะแนนสัมฤทธิ์ผลในวิชาคณิตศาสตร์และภาษาไทยเป็นตัวเกณฑ์และองค์ประกอบด้านนักเรียน ด้านเศรษฐกิจและสังคมและด้านโรงเรียนเป็นตัวพยากรณ์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จากภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศ จำนวน 585 คน

รวมทั้งบิดามารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียนเหล่านี้ และอาจารย์จำนวน 80 คน ผลการวิจัยพบว่า ตัวพยากรณ์ที่เกี่ยวข้องมีความสำคัญในลำดับสูงสุดในการอธิบายความแปรปรวนของสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนคือ พื้นฐานความรู้เดิม

คุณภาพการสอนเป็นการสอนที่ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญที่อำนวยความสะดวกในการเรียนการสอนมีคุณภาพและประสิทธิภาพสูง คาโรล (Caroll, 1971, p. 147) รวมทั้ง บลูม (Bloom, 1976, p. 135) ได้เน้นถึงความสำคัญของคุณภาพการสอนของครู โดยเชื่อว่าคุณภาพการสอนเป็นตัวแปรที่เป็นกลไกสำคัญที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ จากการพิจารณาผลการวิจัยเชิงสำรวจและการวิจัยเชิงทดลองพบว่า คุณภาพการสอนมีอิทธิพลในรูปที่เป็นสาเหตุต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การสอนที่มีคุณภาพแตกต่างกันมาก นอกจากจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันแล้ว ยังทำให้แรงจูงใจในการเรียน และความมั่นใจในความสามารถในการเรียนของนักเรียนแตกต่างกันอีกด้วย ทั้งนี้เนื่องจากผลการสอนที่มีคุณภาพ ย่อมทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียน อันจะช่วยให้มีแรงจูงใจอยากเก่งในวิชานั้น และทำให้เกิดความมั่นใจในความสามารถในการเรียนของตน นั่นคือ มีมโนภาพเกี่ยวกับตนเองทางบวก และในทางตรงกันข้าม การสอนที่ขาดคุณภาพจะทำให้นักเรียนบางคนเกิดความล้มเหลวในการเรียน อันเป็นผลให้แรงจูงใจในการเรียนลดลง และทำลายมโนภาพเกี่ยวกับตนเองของนักเรียนคนนั้น จากเหตุผลที่กล่าวมาคุณภาพการสอนของครูน่าจะเป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ครูซึ่งเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการจัดการเรียนการสอน ถ้าครูทำการสอนได้อย่างมีคุณภาพจะทำให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนเป็นอย่างดี

บลูม (Bloom, 1976, pp. 115-127) มีความเห็นว่าคุณภาพของการสอนเป็นเรื่องของการให้ตัวชี้แนะแก่ผู้เรียน ซึ่งเป็นการให้ผู้เรียนทราบว่าจะเรียนคืออะไร ผู้เรียนควรทำอะไรบ้าง การมีส่วนร่วมของผู้เรียน การเสริมแรงจากครู การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการแก้ไขข้อบกพร่อง

กู๊ด (Good, 1983, pp. 127-144) ได้ให้ข้อสรุปเกี่ยวกับคุณภาพของการสอนที่มีผลต่อการเรียนการสอนของนักเรียนไว้ว่า การสอนอย่างตั้งใจจริง และมีความเข้าใจเกี่ยวกับความคิดรวบยอดของสิ่งที่สอนสามารถอธิบายความหมายได้อย่างชัดเจน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม เตรียมการสอนและเอาใจใส่ในการสอนเป็นอย่างดี จะมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

สุจินต์ วิศวะธีรานนท์ (2526, หน้า 5-13) กล่าวว่า องค์ประกอบของการสอนที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะก่อให้เกิดประสิทธิผลอย่างแท้จริงนั้น องค์ประกอบแรกได้แก่ การรู้จักผู้เรียน เพื่อช่วยให้การจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม ผู้สอนควรทำความรู้จักผู้เรียนเกี่ยวกับ

ความต้องการ ความสามารถทางสติปัญญา ความสนใจ ความพร้อมและความแตกต่างระหว่างบุคคล เป็นต้น องค์ประกอบที่สองคือ การวางแผนการสอน ครูควรมีความเข้าใจระบบการเรียนการสอนว่าประกอบด้วย การศึกษาเนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร การวินิจฉัยภูมิหลังของผู้เรียน การกำหนดวัตถุประสงค์ การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผล องค์ประกอบที่สามคือ เทคนิคในการดำเนินการสอน การดำเนินการสอนที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องอาศัยเทคนิค ทักษะ และวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนการเลือกใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม รู้จักใช้จิตวิทยาในการเรียนการสอน มีการสร้างบรรยากาศที่ดีในชั้นเรียนประกอบกับการนำแผนการสอนมาใช้อย่างเหมาะสม องค์ประกอบที่สี่คือ การปรับปรุงการเรียนการสอน เป็นการแก้ไขและปรับปรุงข้อบกพร่องของการเรียนการสอน โดยอาศัยข้อมูลจากการประเมินผล ซึ่งจะช่วยให้การสอนของครูมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น องค์ประกอบที่ 5 คือ คุณลักษณะของครูที่ดี เป็นสิ่งที่ส่งเสริมการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพ จะเห็นได้ว่าครูเป็นผู้ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ขึ้นในตัวผู้เรียน ดังนั้นบุคลิกภาพและคุณลักษณะต่าง ๆ ของครูที่แสดงออกมาในขณะที่ทำหน้าที่สอนหรือพฤติกรรมที่ครูแสดงออกในการสอนจึงมีส่วนช่วยส่งเสริมหรืออุดหนุนการเรียนรู้ของเด็ก

ประนอม ทวีกาญจน์ (2526, หน้า 54-55) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลการเรียนเดิม สภาพแวดล้อมทางบ้าน บรรยากาศในชั้นเรียน และคุณภาพการสอนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการเรียนเดิมมีความสัมพันธ์กันทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.428$) และองค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมทางบ้านไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต และองค์ประกอบด้านบรรยากาศชั้นเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ระดับ 0.01 ($r = 0.272$) และคุณภาพการสอนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.220$) แสดงว่านักเรียนที่มีผลการเรียนเดิมดี บรรยากาศในชั้นเรียนดี และคุณภาพของการสอนสูง มีแนวโน้มที่จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีด้วย

2. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตกับตัวพยากรณ์ที่เพิ่มขึ้นทีละตัวจนครบ 4 ตัว โดยเริ่มจากผลการเรียนเดิม บรรยากาศในชั้นเรียน คุณภาพการสอน และสภาพแวดล้อมทางบ้านตามลำดับ และพบว่าทุกค่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.4281, 0.5002$ และ 0.5055) แสดงว่าตัวพยากรณ์ทั้ง

4 ตัว สามารถร่วมกันพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้

มนู ผิวหอม (2526, หน้า 61-62) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และทัศนคติในวิชาคณิตศาสตร์ที่เกิดจากการให้การบ้านและการไม่ให้การบ้านเรื่องเส้นตรง และมุมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวิเชียรกลิ่นสุคนธ์อุปถัมภ์ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2525 จำนวนนักเรียน 105 คน โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มคือ กลุ่มทดลองที่ 1 มีการบ้านให้นักเรียนทุกคนเหมือนกัน กลุ่มทดลองที่ 2 มีการบ้านให้นักเรียนทุกคนตามระดับความสามารถ นักเรียนเก่งได้รับการบ้านมาก นักเรียนปานกลางได้รับการบ้านที่มีความยากง่ายปานกลาง และนักเรียนอ่อนได้รับการบ้านง่าย และกลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการบ้าน ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทัศนคติต่อเนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังพบอีกว่า กลุ่มที่ทำการบ้านตามระดับความสามารถกับกลุ่มที่ไม่ให้การบ้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อุทุมพร ทองอุไทย (2524, หน้า 28-33) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนของนิสิตบัณฑิตศึกษาปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในวิชาสถิติศาสตร์เบื้องต้น ที่เกิดจากการทำและไม่ทำแบบฝึกหัด โดยควบคุมลักษณะของกลุ่มวิธีสอน และเนื้อหาให้คล้ายกันมากที่สุด พบว่า โดยรวมแล้ว กลุ่มที่ทำแบบฝึกหัดได้คะแนนสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ทำแบบฝึกหัด ($p < .01$) แต่เมื่อพิจารณาถึงความแตกต่างในการสอบไล่ ซึ่งใช้ข้อสอบชุดเดียวกันแต่เน้นความจำ ปรากฏว่ากลุ่มที่ไม่ได้ทำแบบฝึกหัดได้คะแนนสูงกว่ากลุ่มที่ทำแบบฝึกหัด และเมื่อพิจารณาคะแนนรายงานการวิจัยซึ่งนิสิตต้องใช้ความรู้ ความเข้าใจ ในเนื้อหาสถิติศาสตร์ มาประยุกต์กับปัญหาวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ พบว่า กลุ่มที่ทำแบบฝึกหัดได้คะแนนรายงานสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้ทำแบบฝึกหัด ($p < .01$) ดังนั้นการทำแบบฝึกหัดมีส่วนเกี่ยวข้องกับความเข้าใจในเนื้อหาสถิติศาสตร์ และน่าจะเสริมการประยุกต์ใช้สถิติศาสตร์ในการวิจัยด้วย

อำรุง จันทวานิช (2526, หน้า 54-60) ได้ศึกษาถึงปัจจัยทางด้านโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ซึ่งได้แก่ คุณภาพของโรงเรียน ครู คุณลักษณะของนักเรียน และภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคมของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักเรียนชั้นประถมศึกษาทั่วประเทศ จำนวน 23,555 คน ผู้ปกครองของเด็กนักเรียนจำนวน 1,753 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เชิงพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า ความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่อไปนี้คือ ขนาดของโรงเรียน ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว ประสบการณ์ในการเรียนก่อนเข้าโรงเรียน และประวัติในการ

167375

๔๒๐.๗๗
๕ ๐๘๔๗
๗๐

เรียนกล่าวคือ นักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี เคยเรียนชั้นอนุบาลมาก่อนและไม่เคยเรียนซ้ำชั้นมักจะได้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

นอกจากนี้ สุรศักดิ์ อมรรตณศักดิ์ (2521, หน้า 59) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในภาคกลาง จำนวน 704 คน ซึ่งศึกษาจากองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ องค์ประกอบทางด้านตัวนักเรียน องค์ประกอบทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของนักเรียน และองค์ประกอบทางด้านโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมากที่สุดคือ องค์ประกอบทางด้านโรงเรียน ซึ่งตัวพยากรณ์คือ ขนาดโรงเรียน สังกัดของโรงเรียน อัตราส่วนของนักเรียนต่อครู ถิ่นที่ตั้งบ้าน อาชีพบิดา สถิติการมาเรียนเป็นตัวพยากรณ์ที่ดีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คณิตศาสตร์

โดลาน (Dolan, 1980, p. 989-A) ได้ศึกษาตัวแปรด้านคุณลักษณะด้านอารมณ์ หรือความรู้สึก โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 6 สองกลุ่ม กลุ่มแรกจำนวน 346 คน จากโรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่ในเมืองที่มีคุณภาพของการสอนสูง ผู้ปกครองเข้าร่วมโครงการของโรงเรียนเป็นอย่างดี และการดำเนินโครงการเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งมีจำนวน 247 คน เป็นนักเรียนจากโรงเรียนทั่วไปซึ่งมีหลายโครงการไม่ต่อเนื่อง ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพของการสอน การเข้าร่วมโครงการ และการสนับสนุนจากผู้ปกครองล้วนมีอิทธิพลต่อผลการเรียนเป็นอย่างมาก และยังมีอิทธิพลต่อคุณลักษณะด้านอารมณ์และความรู้สึกด้วย

ส่วน ระวีวรรณ เสวตามร (2525, หน้า 61) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดนครปฐม ที่มีต่อพฤติกรรมการสอนวิชาสังคมของครู ปรากฏว่า พฤติกรรมที่ควรแสดงมากที่สุด เรียงตามลำดับของค่าเฉลี่ยคือ มั่นใจในการสอน ให้ความยุติธรรมแก่นักเรียน ใช้ภาษาในการอธิบายให้เข้าใจ แสดงความสนใจนักเรียน ฟังคำถามและตอบคำถามนักเรียนอย่างเต็มที่ ให้คำแนะนำช่วยเหลือ ชี้แนวทางที่ถูกต้อง กระตุ้นให้นักเรียนใช้ความคิดโดยการตั้งคำถามให้นักเรียนตอบอย่างมีเหตุผล และตั้งคำถามให้นักเรียนตอบเพื่อทบทวนบทเรียน และ วิจิต ทองนุ้ย (2527, หน้า 8) ได้ศึกษาวิจัยโดยสำรวจความคิดเห็นด้านการปฏิบัติงานของครูดีเด่น พบว่าปัจจัยที่ส่งผลให้ได้รับคัดเลือกเป็นครูดีเด่นคือ การพัฒนาการเรียนการสอน การผลิตสื่อ และการตกแต่งห้องเรียน ครูดีเด่นมีความคิดเห็นด้านการเรียนการสอนว่าควรใช้วิธีการสอนหลาย ๆ วิธี ตามความเหมาะสมกับนักเรียน

พรทิพย์ สระบงกช (2544) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคตะวันออก ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านครู

ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านหลักสูตร ปัจจัยด้านทรัพยากร ปัจจัยด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก และปัจจัยด้านชุมชน ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก และมีความสัมพันธ์กับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคตะวันออก

ลินด์เดอร์แมน และคณะ (Linderman et al., 1978, pp. 4004-4005-A) พบว่าลักษณะที่สำคัญที่สุดของครุคณิตศาสตร์ที่จะช่วยให้เกิดประสิทธิภาพในการสอนคือ การมีมนุษยสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนนั่นเอง

โอเบอร์ และคณะ (Ober et al., 1971, pp. 39-40) ได้สร้างเครื่องมือเพื่อสังเกตพฤติกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนขึ้น มีชื่อเรียกว่าแบบวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ของโอเบอร์ เป็นเครื่องมือที่ได้รับการปรับปรุงมาจากเครื่องมือของ เฮฟเลนเดอร์ส โดยสังเกตพฤติกรรมทั้งครูและนักเรียนมี 10 ประเภทดังนี้

1. ความอบอุ่นใจ
2. การยอมรับ
3. การขยายประโยชน์ของบุคคลอื่นที่มีส่วนร่วม
4. การชักถาม
5. การตอบคำถาม
6. การอธิบาย
7. การให้แนวทาง
8. การแก้ไข
9. การลดความตึงเครียด
10. การเจียบหรือความวุ่นวาย

นอกจากนี้เขายังได้อธิบายเกี่ยวกับเครื่องมือในการสังเกตพฤติกรรมการเรียนการสอนและปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนว่ามี 2 ระบบคือ

1. ระบบสัญลักษณ์ ประกอบด้วยลำดับพฤติกรรมซึ่งผู้สังเกตจะบันทึกทุกพฤติกรรมที่ปรากฏเพียงพฤติกรรมละครั้งเดียว ในช่วงเวลาที่สังเกต โดยไม่คำนึงถึงความถี่ของการเกิดพฤติกรรม

2. ระบบจำแนกประเภท เป็นระบบที่จำแนกพฤติกรรมออกเป็นประเภท ๆ แต่ละประเภทใช้เครื่องหมายหรือสัญลักษณ์บันทึกแทนทุกพฤติกรรมที่คาดว่าจะปฏสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในกระบวนการเรียนการสอน โดยกระทำในช่วงเวลาที่จำกัด ผู้สังเกตจะต้องเรียนรู้

ลักษณะของพฤติกรรมว่าสิ่งใดควรจัดอยู่ในประเภทใด และมีความถี่เกิดขึ้นกี่ครั้ง ในแต่ละช่วงเวลาที่เราสังเกตพฤติกรรม

จากการสังเกตพฤติกรรมที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคลย่อมมีผลต่อการแสดงพฤติกรรมของแต่ละบุคคลด้วย ในโรงเรียนเด็กนักเรียนจะใช้ความรู้ความสามารถในการสื่อความหมายกับครูและเพื่อน ๆ ตลอดเวลา เมื่อครูอธิบายหรือถามคำถาม นักเรียนตอบคำถามหรือซักถามปัญหาเมื่อเขาไม่เข้าใจ ซึ่งการสื่อความหมายในลักษณะนี้ถือว่าเป็นปฏิสัมพันธ์ และมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการจัดการเรียนการสอน

แฟนเดอร์ (Flanders, 1970, pp. 55-63) ได้ใช้แบบวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ศึกษาอิทธิพลของครูที่มีอิทธิพลต่อนักเรียน พบว่า การยอมรับความรู้สึกละเอียดของนักเรียน การยกย่องชมเชย การนำความคิดของนักเรียนมาใช้ และการถามคำถาม จะช่วยให้ผู้เรียนมีความกล้าที่จะแสดงออก มีความเชื่อมั่นในตัวเอง และประสบผลสำเร็จในการเรียนสูงกว่า การเรียนการสอนที่เป็นการใช้อิทธิพลโดยตรง ได้แก่ การบรรยาย การออกกำลัง และการวิจารณ์

ซีดแมน (Seidman, 1980, p. 5005-A) ได้ศึกษาตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมทางบ้านที่สัมพันธ์กับเชาว์ปัญญา และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนต่ำ และพี่น้องของนักเรียนพวกนั้นแต่มีความสามารถทางการเรียนเป็นปกติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนต่ำจำนวน 60 คน และพี่น้องของนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนเป็นปกติ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่น่าพอใจจำนวน 84 คน รวมทั้งบิดาจำนวน 53 คน และมารดานักเรียนจำนวน 60 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบทดสอบเชาว์ปัญญา แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และแบบสอบถามด้านสภาพแวดล้อมทางบ้าน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และค่าที่ ผลการวิจัยพบว่า สภาพแวดล้อมทางบ้านมีความสัมพันธ์กับเชาว์ปัญญาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งในนักเรียนที่เป็นปกติ และนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนต่ำ สำหรับนักเรียนที่มีความสามารถต่ำสภาพแวดล้อมทางบ้านมีอิทธิพลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และมีเชาว์ปัญญาดำกว่านักเรียนที่ปกติที่เป็นพี่น้องกัน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และเชาว์ปัญญาของนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนต่ำมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเชาว์ปัญญาของนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนต่ำ มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ปรพพล ศรีบุญทอง (2539, หน้า 130) ได้ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนนายเรืออากาศ มีปัจจัย 3 ด้าน คือ ปัจจัยครอบครัว ปัจจัยนักเรียน และปัจจัย

โรงเรียน พบว่า การที่ผู้ปกครองมีความคาดหวังเกี่ยวกับผลการเรียน และอาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษาแต่พอได้ เช่น ในเรื่องผลการเรียนอาจจะมีการถาม คอยติดตาม แต่ก็ไม่ได้แสดงอาการยินดี ยินร้ายอะไร หรือไม่ได้คาดหวัง จะเป็นกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่ผู้ปกครองมีความคาดหวังในตัวนักศึกษาสูง เช่น ถ้าผลการศึกษาไม่ดี จะคอยดุด่า แสดงอาการโกรธ

เรมอนด์ (Raymond, 1983, p. 3796-A) ทำการวิจัยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางบ้านทางโรงเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์และการเห็นคุณค่าของตัวเอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 5 จำนวน 1,000 คน ซึ่งอยู่ทางตอนใต้ของฮอนดิวโก จากการวิจัยพบว่า สภาพแวดล้อมทางบ้านซึ่งวัดด้านฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสูงกว่าความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางโรงเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน

จากการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพทางการศึกษาประชากรของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2523, หน้า 54-56) ได้สรุปปัจจัยผู้ปกครองที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดังนี้

1. ฐานะทางเศรษฐกิจเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งและส่งผลอย่างมากต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ประกอบด้วย
 - 1.1 การจัดหาอุปกรณ์การเรียนให้เด็ก นักเรียนที่ผู้ปกครองจัดหาอุปกรณ์การเรียนไม่ครบเท่าที่จำเป็นจะมีอุปสรรคในการเรียน ส่วนนักเรียนที่ผู้ปกครองซื้อหนังสือเฉลยข้อสอบที่เอกชนพิมพ์ขายมาให้เด็กอ่าน ทำให้เด็กทำคะแนนข้อสอบได้ดี
 - 1.2 การลงทุนเพื่อการศึกษา
2. ทรรศนะต่อการศึกษาและอนาคตของเด็ก ผู้ปกครองจำนวนไม่น้อยที่ไม่เห็นคุณค่าของการศึกษาระดับสูง และวางอนาคตเด็กไว้เหมือนกับของตน
3. ลักษณะการประกอบอาชีพ ส่วนใหญ่ผู้ปกครองประกอบอาชีพเกษตรกรรม นักเรียนต้องขาดเรียน หรือออกกลางคัน เพื่อไปช่วยแรงงานในบ้านหรือไร่นา
4. แบบแผนการพักผ่อนหย่อนใจ ส่วนใหญ่ยึดการพนันและการดื่มสุรา นักเรียนบางคนขาดเรียนเพราะตามผู้ปกครองไปบ่อน หรือเล่นการพนันกันเอง
5. เกี่ยวกับการลงโทษและการควบคุมความประพฤติเด็ก ผู้ปกครองไม่ยอมทำโทษเด็ก ทำให้ครูไม่สามารถควบคุมให้เด็กอยู่ในโอวาทได้ และส่งผลต่อการเรียนการสอน
6. สถานที่ตั้งของบ้าน นักเรียนที่อาศัยอยู่ไกลจากโรงเรียนเท่าไรก็จะเสียเปรียบทางการศึกษามากขึ้น

7. ขนาดของครอบครัว นักเรียนที่มาจากครอบครัวใหญ่ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวขนาดเล็ก

8. การศึกษาของบิดามารดา และบุคคลที่มีอายุสูงกว่านักเรียน ปรากฏว่า ระดับการศึกษาของบิดา มารดา ยิ่งสูงมากขึ้นเท่าไร ก็ยิ่งจะตั้งความหวังให้เด็กได้รับการศึกษาสูงเท่านั้น และนักเรียนที่มีพี่ ๆ หรือบุคคลสูงอายุกว่า มีระดับการศึกษาสูงกว่าระดับประถมศึกษา ย่อมจะได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือในการเรียน เช่น การทำแบบฝึกหัดหรือการบ้าน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นผลผลิตทางการศึกษาที่มีส่วนเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับองค์ประกอบหลาย ๆ ด้าน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะมีผลต่อการพัฒนาความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของบุคคล กล่าวคือ หากบุคคลใดมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงก็必将มีความคาดหวังในการทำงานสูง หากประสบความสำเร็จตามที่คาดหวังไว้ ทำให้เกิดความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง สร้างความเชื่อมั่นให้กับตนเองมากยิ่งขึ้น จะพัฒนาไปสู่การเป็นผู้มีความรู้สึกรู้สึกนึกคิดต่อตนเองในทางบวก (positive self-concept) ในทางตรงข้าม หากประสบความล้มเหลวในเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทำให้เกิดความรู้สึกต่ำต้อย มองตนเองไม่มีคุณค่า และจะพัฒนาไปสู่การเป็นผู้มีความรู้สึกรู้สึกต่อตนเองในทางลบ (negative self-concept) ข้อความดังกล่าว พรณี ข. เจริญจิต (2528, หน้า 268-270) เขียนไว้ในหนังสือจิตวิทยาการเรียนการสอน และ ปัญญา คำสุวรรณ์ (2540, หน้า 31) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ หมายถึงความสำเร็จ ความสมหวัง ในด้านการเรียนรู้ที่รวมทั้งด้านความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถและทักษะทางด้านวิชาภาษาอังกฤษของแต่ละบุคคลที่ประเมินได้จากแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

จากความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น พอสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ หมายถึง ความสำเร็จ ความสามารถ และความล้มเหลวของบุคคลในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ซึ่งจะเกิดขึ้นจากองค์ประกอบหลาย ๆ ด้าน และสามารถประเมินได้จากคะแนนที่สอบได้จากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หรือจากการทำงานที่ได้รับมอบหมาย

การวัดและการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

การวัดและประเมินผลเป็นกระบวนการหนึ่งของการเรียนการสอน เพื่อจะได้ทราบว่านักเรียนบรรลุเป้าหมายของการเรียนที่ได้ตั้งไว้หรือไม่ การวัดและการประเมินผลทำได้หลายวิธี เช่น การทดสอบ การสังเกต การบันทึก การสัมภาษณ์ การตรวจผลงาน และวิธีอื่น ๆ

กรมวิชาการ (2540) ได้ให้คำอธิบายการกำหนดระดับผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษดังนี้

4 หมายถึง ผลการเรียนดีมาก

- 3 หมายถึง ผลการเรียนรู้ดี
- 2 หมายถึง ผลการเรียนรู้ปานกลาง
- 1 หมายถึง ผลการเรียนรู้ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนด
- 0 หมายถึง ผลการเรียนรู้ต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียน สรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนประกอบด้วย ปัจจัยด้านตัวนักเรียนคือ เจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความคาดหวังในการศึกษาต่อ พื้นความรู้เดิม และการทำการบ้านของนักเรียน ส่วนปัจจัยด้านโรงเรียนนั้น ด้านที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนคือ ขนาดของโรงเรียน คุณภาพการสอนของครู ความเป็นผู้นำด้านวิชาการของผู้บริหาร และความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และปัจจัยด้านสภาพทางครอบครัวของนักเรียน ได้แก่ อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครอง และความสัมพันธ์ภายในครอบครัว

ปัจจัยด้านตัวนักเรียน

ปัจจัยด้านตัวนักเรียนเป็นตัวแปรที่อาจมีความสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษได้ ทั้งนี้ถ้าจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายได้ตัวนักเรียนจะต้องมีความพร้อมทุกด้าน จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะเห็นว่ามีหลายปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนดังนี้

1. เจตคติต่อการเรียน

“เจตคติ” หมายถึง ท่าทีความรู้สึกของคน ซึ่งเป็นอำนาจหรือแรงขับอย่างหนึ่งที่แฝงในจิตใจของมนุษย์ และพร้อมที่จะกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง

โรคิช (Rokeach, 1970, p. 112) กล่าวว่า “เจตคติเป็นการผสมผสานหรือการจัดระเบียบของความเชื่อที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือสถานการณ์หนึ่ง ซึ่งผลรวมของความเชื่อนี้จะเป็นตัวกำหนดแนวโน้มของบุคคลในการที่จะมีปฏิกิริยาตอบสนองในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบ”

ครูซ (Cruze, 1974, p. 187) ได้ให้ความหมายของเจตคติไว้ว่า “เจตคติ หมายถึง ความรู้สึก ความเอนเอียงของจิตใจที่มีต่อประสบการณ์ที่คนเราได้รับ”

สายสุนีย์ สว่างทรัพย์ (2540, หน้า 17) กล่าวว่า “เจตคติ หมายถึง ท่าที ความรู้สึก ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งภายหลังจากการที่บุคคลได้รับประสบการณ์ในสิ่งนั้น อาจเป็นไปในทางบวกคือ

เห็นชอบด้วย หรือสนับสนุน พอใจ หรือเป็นไปในทางลบคือ ไม่ชอบ ไม่เห็นด้วย ไม่สนับสนุน ไม่พอใจ หรือคัดค้าน

ดังนั้นนักวิชาการอีกกลุ่มหนึ่งได้ให้ความเห็นว่า “ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติ และการเรียนภาษาต่างประเทศ อาจเป็นไปได้ 2 ทิศทาง และอาจเปลี่ยนแปลงได้ ขึ้นอยู่กับบุคคล สิ่งแวดล้อม และกิจกรรมที่ใช้ในการเรียน” (Oller, 1979 อ้างถึงใน อัจฉรา วงศ์โสธร, 2539, หน้า 47-48)

กล่าวโดยสรุป “เจตคติ หมายถึง ท่าที ความรู้สึก ความเชื่อที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือ ประสิทธิภาพใดประสพการณ์หนึ่ง ซึ่งจะเป็นตัวกำหนดปฏิกิริยาการตอบสนองของแต่ละบุคคล ในการแสดงออกของพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ ดังนั้น เจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษ จึงหมายถึง ความรู้สึกที่มีต่อวิชาภาษาอังกฤษ เช่น การแสดงออกในรูปของความพึงพอใจ เห็นด้วย หรือ สนับสนุน หรือไม่เห็นด้วย หรือไม่ชอบวิชาภาษาอังกฤษ

ลักษณะและองค์ประกอบของเจตคติ

สงบ ลักษณะ (2529, หน้า 41-42) ได้กล่าวถึงการวัดคุณลักษณะทางด้านการรู้สึก สรุปได้ว่า คุณลักษณะทางด้านการรู้สึกอาจจะปรากฏในลักษณะของความสนใจ หรือเจตคติซึ่ง มีการวัด 3 วิธีคือ การวัดที่ให้ผู้ถูกวัดได้รายงานความรู้สึกนึกคิดของตนเองโดยการใช้เครื่องมือ ข้อเขียน หรือโดยการสัมภาษณ์ การวัดโดยการสังเกตผู้ถูกวัดในลักษณะต่าง ๆ และการวัดโดยให้บุคคลอื่น เช่น ครู ผู้ปกครอง เพื่อน รายงานคุณลักษณะของบุคคลนั้น จะโดยการใช้เทคนิค สังคมมิติ แบบสอบถาม หรือสัมภาษณ์ผู้ที่รู้จัก ผู้ที่เราต้องการวัด ส่วนเครื่องมือการวัดเจตคตินั้นได้มีนักการศึกษาทำไว้มาก และในการวิจัยหลายเรื่องนิยมใช้วิธีของลิเคิร์ท (Likert)

นอกจากนี้มิงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษดังนี้

พาสนา ชลบุรีพันธ์ (2530, หน้า ข) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินผลการใช้หลักสูตร วิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2529 พบว่านักเรียน มีเจตคติที่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษ และเห็นด้วยอย่างมากว่าภาษาอังกฤษเป็นวิชาที่น่าสนใจ มีประโยชน์ และมีคุณค่า

ทิพรัตน์ ลิ้มพะสุด (2534, หน้า 98-107) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนทุกระดับชั้นมีเจตคติที่ต้องการนำภาษาอังกฤษไปใช้ประโยชน์ และเห็นว่าภาษาอังกฤษมีความสำคัญมาก

ศรีนวล วรรณสุธี (2536, หน้า บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบขององค์ประกอบที่ส่งผลต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก พบว่า ตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ คือ วิธีการเรียนรู้ที่นักเรียนใช้ปฏิบัติ แรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษ เจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษ ความเอาใจใส่ของผู้ปกครอง สภาพความเจริญของชุมชน สภาพแวดล้อมของโรงเรียนด้านวิชาการ สภาพแวดล้อมของโรงเรียนทางด้านกายภาพ คุณภาพการสอนของครู และความตั้งใจเรียน

สำหรับงานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษนั้น ได้มีผู้ทำการวิจัยไว้ดังนี้

อาร์ ซี การ์ดเนอร์ และพี ดี แมคอินไทร์ (Gardner & MacIntyre, 1993, pp. 1-11) ได้ศึกษางานวิจัยไว้จำนวนมาก และได้สรุปเกี่ยวกับตัวแปรความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการเรียนภาษาที่สองไว้ว่า ประกอบด้วย เชวชนบัญญัติ ความถนัดทางภาษา กลวิธีการเรียน เจตคติทางภาษา แรงจูงใจ และความวิตกกังวลทางภาษา

ดังนั้น เจตคติจึงมีความสำคัญประการหนึ่งที่ควรนำมาศึกษาเพราะเป็นปัจจัยตัวหนึ่งที่จะทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง นอกเหนือไปจากการฝึกทักษะ และการปรับระดับความรู้พื้นฐาน การสอนภาษาอังกฤษนั้นควรให้นักเรียนได้เห็นประโยชน์ของการเรียน โดยให้นักเรียนได้นำไปใช้ในชีวิตประจำวันหรือเรียนต่อในชั้นที่สูงขึ้นได้ ครูควรสอนสิ่งที่มีความหมายแก่นักเรียน และควรสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ โดยชี้ให้เห็นถึงความสำคัญและวางรากฐานการเรียนภาษาอังกฤษตอนต้นให้มั่นคง

2. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

เป็นกระบวนการทางจิตที่ผลักดันให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งต่อวิชาภาษาอังกฤษ เช่น ความพึงพอใจหรือเต็มใจที่จะใช้ความมานะพยายาม และใช้เวลาของตนในการเรียนภาษาอังกฤษตามที่ได้ตั้งจุดมุ่งหมายไว้ ตลอดจนก่อนนัยที่ดีในการเรียนด้วย

นอกจากนี้ เมอร์เรย์ (Murray, 1975, p. 246) ได้กล่าวถึงความต้องการผลสัมฤทธิ์ว่าเป็นความต้องการทางจิตที่มีอยู่ในมนุษย์ทุกคน ซึ่งความต้องการนี้เป็นความต้องการที่จะเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ ฝ่าฟัน กระทำสิ่งยาก ๆ ให้ประสบความสำเร็จ

สุพัฒน์ สุขมลสันต์ และกัณหาทิพย์ สิงหะเนติ (2537, หน้า 73) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษไว้ว่า แรงจูงใจเชิงบูรณาการมีแนวโน้มว่าจะมีอิทธิพลต่อความสามารถในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษมากกว่าแรงจูงใจเชิงเครื่องมือ โดยแรงจูงใจเชิงเครื่องมือมีผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ แต่

แรงจูงใจเชิงบูรณาการมีผลทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษโดยผ่านทางนิสัยในการเรียน

ลักษณะของบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

เฮอร์แมนส์ (Hermans, 1970, p. 354) ได้รวบรวมลักษณะของผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้

10 ประการคือ

1. ระดับความทะเยอทะยานสูง
2. มีความหวังอย่างมากว่าตนจะประสบความสำเร็จถึงแม้ว่าผลของการกระทำนั้นจะขึ้นอยู่กับโอกาส

3. มีความพยายามไปสู่สถานะที่สูงขึ้นไป
4. อุดหนุนทำงานที่ยากได้เป็นเวลานาน
5. เมื่องานที่กำลังทำอยู่ถูกขัดจังหวะหรือถูกรบกวนจะพยายามทำต่อไปให้สำเร็จ
6. รู้สึกว่าเวลาเป็นสิ่งไม่หยุดนิ่ง และสิ่งต่าง ๆ เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว
7. คำนึงถึงเหตุการณ์ในอนาคตมาก
8. เลือกเพื่อนร่วมงานที่มีความสามารถเป็นอันดับหนึ่ง
9. ต้องการให้เป็นที่รู้จักของผู้อื่น
10. พยายามปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ ของตนให้ดีที่สุด

วิชชุรัตน์ (Vijchulata, 2529, pp. 26-41) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

1. นิสิตและนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีแรงจูงใจสูงที่จะเรียนภาษาอังกฤษ
2. นิสิตและนักศึกษาต้องการเรียนภาษาอังกฤษเชิงสังคมสูงกว่าความต้องการที่จะเรียนเชิงใช้ประโยชน์
3. นิสิตและนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความพร้อมที่จะเรียนภาษาอังกฤษ เพื่อให้ในการพูดคุยสนทนาและเรียน เพื่อนำไปหางานทำมากกว่าที่เรียนเพียงเพื่อให้จบหลักสูตรเท่านั้น
4. นิสิตและนักศึกษา จำนวน 71.18 เปอร์เซ็นต์มีความต้องการที่จะเรียนภาษาอังกฤษอยู่ในเกณฑ์สูง นิสิตแพทย์มีความต้องการเรียนภาษาอังกฤษต่ำสุด ในขณะที่นักศึกษาพยาบาลต้องการเรียนภาษาอังกฤษสูงสุด
5. นิสิตและนักศึกษาเพศหญิง มีความต้องการเรียนภาษาอังกฤษมากกว่าเพศชาย
6. ค่าความสัมพันธ์ของความต้องการเรียนภาษาอังกฤษกับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษไม่มีความสัมพันธ์กัน นิสิตแพทย์ซึ่งมีความต้องการเรียนภาษาอังกฤษน้อยสุด แต่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

เคียทเจส (Keitges, 1987, p. 3341-A) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความถนัด เจตคติ แรงจูงใจ บุคลิกภาพ และประสิทธิภาพในการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาชาวญี่ปุ่น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชนในญี่ปุ่น จำนวน 108 คน ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบด้านความถนัด เจตคติ แรงจูงใจ และบุคลิกภาพ มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ นักศึกษาชายที่ประสบความสำเร็จสูงมีแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษสูง และนักศึกษาชายต้องการเรียนภาษาอังกฤษเชิงใช้ประโยชน์มากกว่าเชิงสังคม

ไลท์บาวน์ และสปาดา (Lightbown & Spada, 1993, pp. 33-35) ได้สังเคราะห์งานวิจัย และได้สรุปไว้ว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศ ได้แก่ แรงจูงใจ ความถนัด บุคลิกภาพ เชาวน์ปัญญา และแบบการเรียนรู้

แมค โดโนฟ (McDonough, 1981, p. 149) กล่าวว่า ความจริงแล้วความสำเร็จในด้านการเรียนภาษาต่างประเทศนั้นมีอยู่หลายด้านด้วยกัน เช่น การที่เด็กอยากเป็นนักแปล เป็นนักภาษาศาสตร์ เป็นล่าม การที่จะได้งานที่ดีทำในอนาคต หรือการสอบผ่านก็ตามย่อมเป็นแรงจูงใจที่จะทำให้เด็กประสบความสำเร็จได้ทั้งสิ้น

จิตตรี จิตต์ปรีชา (2537, หน้า 37-41) ได้กล่าวถึงตัวแปรที่เกิดจากผู้เรียนที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการเรียนภาษา สรุปได้ว่าประกอบด้วยตัวแปรต่าง ๆ ได้แก่ ความถนัดทางภาษา ทักษะต่อการเรียน ผู้สอน วัฒนธรรมของเจ้าของภาษา แรงจูงใจ ความสนใจ ความมั่นใจ ในชาติกำเนิดและการยอมรับผู้อื่น เชาวน์ปัญญาทั่วไป ความสามารถในการเลือกใช้คำพูด เชาวน์ปัญญาทางด้านความคิด เจตคติ และกิจนิสัยในการเรียน

สุพัฒน์ สุกมลสันต์ และกันทาทิพย์ สิงหะเนติ (2537, หน้า 56-116) ได้ศึกษางานวิจัยจำนวนมาก แล้วได้จัดแบ่งกลุ่มปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาทักษะทางภาษาที่สองของผู้เรียนเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

1. ปัจจัยที่เกิดจากผู้เรียนและการเรียน โดยได้แบ่งเป็นกลุ่มย่อย ได้แก่

1.1 ปัจจัยที่เกิดจากผู้เรียน ประกอบด้วย เพศ อายุ เชาวน์ปัญญา ความถนัดทางภาษา เจตคติทางภาษา แรงจูงใจในการเรียน ความวิตกกังวล จำนวนปีที่เรียนภาษา และพื้นความรู้เดิมทางภาษา

1.2 ปัจจัยที่เกิดจากการเรียน ประกอบด้วย นิสัยในการเรียน และกลวิธีในการเรียน

2. ปัจจัยที่เกิดจากผู้สอน ได้แก่

2.1 ประสิทธิภาพการสอนของครู

2.2 คุณลักษณะของครู ได้แก่ วุฒิทางการศึกษา วิชาเอกของครู ระยะเวลาที่ใช้

ภาษาอังกฤษในประเทศที่เป็นเจ้าของภาษา เจตคติของครูต่อภาษาอังกฤษ ความรู้เกี่ยวกับวิธีสอนภาษาอังกฤษ

3. ปัจจัยที่เกิดจากหลักสูตรและการสอน ได้แก่ โปรแกรมการเรียนรู้ ชนิดของโรงเรียน สื่อการเรียนรู้ วิธีสอน การเรียนพิเศษ หลักสูตรและนโยบายการศึกษาของประเทศ

4. ปัจจัยที่เกิดจากสิ่งแวดล้อม ได้แก่ เศรษฐกิจของครอบครัว ภูมิหลังทางวัฒนธรรม และครอบครัว ประสบการณ์ในการใช้ภาษาจากสื่อมวลชน ประสบการณ์ในประเทศเจ้าของภาษา ภาคที่ตั้งของโรงเรียน ที่ตั้งของประเทศและความผูกพันทางการเมือง

สรุปได้ว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความปรารถนาของบุคคลที่จะกระทำการใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค ดังนั้นแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษจึงเป็นแรงผลักดันที่ให้นักเรียนมีความต้องการเรียนภาษาอังกฤษ ซึ่งแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ก็เป็นตัวแปรตัวหนึ่งที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และช่วยให้นักเรียนเรียนภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี เพราะนักเรียนรู้ว่าภาษาอังกฤษที่เรียนนั้นสามารถใช้ประโยชน์อะไรได้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยตัวนี้ด้วย

3. ความคาดหวังในการศึกษาต่อ

ประภาส ศิลปรัศมี (2530, หน้า 17) ให้ความหมายของคำว่า “ความคาดหวัง” ตามความคิดเห็นของ Murray ดังนี้

หมายถึง ระดับผลงานที่บุคคลกำหนดหรือคาดหวังว่าจะทำได้เพื่อให้บุคคลทำงานที่ตนเคยทำ และความคาดหวังนั้นเป็นระดับที่บุคคลปรารถนาจะนำไปให้ถึงเป้าหมายที่กำหนดไว้ในการทำงานแต่ละครั้ง

สุรางค์ จันทร์ธอม (2524, หน้า 126) กล่าวว่า ความคาดหวังคืออันดับของจุดหมายที่บุคคลตั้งไว้ เป็นความคาดหวังที่น่าจะเป็นไปได้ ชีวิตของคนเราทุกคนต้องขึ้นอยู่กับความคาดหวังด้วยกันทั้งสิ้น พฤติกรรมทุกอย่างที่บุคคลแสดงออกในปัจจุบัน เราย่อมคาดหวังผลในอนาคต ฉะนั้น ความคาดหวังจึงเป็นผลมาจากประสบการณ์ในอดีตของบุคคล

อุดมพร ดันตนะรัตน์ (2531, หน้า 9) ได้เสนอแนะข้อควรพิจารณาในการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังไว้ 2 ประการคือ

1. พิจารณาว่าเป้าหมายที่จะไปสู่นั้นมีคุณค่ามากน้อยเพียงไร
2. พิจารณาว่าสิ่งที่กระทำนั้น สามารถคาดหวังให้ไปถึงจุดหมายได้เพียงไร

ความสัมพันธ์ทั้ง 2 ประการดังกล่าวนี้จะเป็นองค์ประกอบหรือตัวชี้แห่งความสำเร็จ ซึ่งจะช่วยในการตัดสินใจของแต่ละคนในการเลือกกระทำหรือไม่กระทำในสิ่งที่คาดหวังเอาไว้ ในการ

กระทำต่าง ๆ บุคคลจะมีการตั้งจุดหมาย หรือคาดหวังเพื่อจะนำไปสู่ความสำเร็จตามที่บุคคลคาดหวังเอาไว้ ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับความแตกต่างของแต่ละบุคคล และสภาพแวดล้อมที่เป็นองค์ประกอบที่สำคัญไม่น้อยที่จะทำให้ความคาดหวังนั้นเป็นจริงขึ้นมา

จกกลณี เวสุวรรณ์ (2535, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบบางประการที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดลำพูน พบว่าโรงเรียนในเขตอำเภอพื้นที่ปกติ องค์ประกอบเกี่ยวกับสุขภาพ และอัตราการเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียน และโรงเรียนในเขตพื้นที่อำเภอยากจน องค์ประกอบเกี่ยวกับชั่วโมงสอนของครูต่อสัปดาห์ และวุฒิทางการศึกษาของครูมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียน

สรุปได้ว่า ความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียน หมายถึง ความปรารถนาของนักเรียนในการศึกษาต่อในชั้นเตรียมอุดมศึกษา ในสายอาชีพหรือสายสามัญ ซึ่งในปัจจุบันจะเห็นได้ว่า การศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ดังนั้นการศึกษาถึงความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียนจึงเป็นสิ่งที่สำคัญเช่นเดียวกันเพราะจะส่งผลโดยตรง หากนักเรียนมีความคิดที่จะศึกษาต่อแล้วย่อมแสดงให้เห็นถึงอนาคตของประเทศอย่างแน่นอน และจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แสดงให้เห็นว่าความคาดหวังในการศึกษาต่อเป็นสิ่งสำคัญที่จะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นของนักเรียนได้

4. พื้นความรู้เดิมทางภาษาอังกฤษ

พื้นความรู้เดิมทางภาษาอังกฤษ หมายถึง ความรู้ ทักษะ และความสามารถทางการเรียนภาษาอังกฤษที่มีมาก่อนที่จะเข้ามาเรียนในระดับชั้นในปัจจุบัน การมีพื้นความรู้เดิมมาก จะช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้มากขึ้น เร็วขึ้น และมั่นคงขึ้น (บุญชม ศรีสะอาด, 2524, หน้า 29) และ บลูม (Bloom, 1976, p. 117) เน้นความสำคัญของพื้นความรู้เดิมมาก และได้จัดไว้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในทฤษฎีการเรียนรู้ของตน โดยเขามีความเชื่อว่าผู้เรียนจะไม่สามารถเรียนรู้เนื้อหาใหม่ (learning task) ได้จนถึงเกณฑ์ที่กำหนด ถ้าหากว่าผู้เรียนขาดความรู้เดิมที่จำเป็นจะต้องมีมาก่อน แต่ถ้าผู้เรียนทุกคนมีความรู้เดิมที่จำเป็นอยู่ก่อน เป็นไปได้ที่ผู้เรียนทุกคนจะสามารถเรียนรู้เนื้อหาใหม่ได้ และถ้าหากว่าผู้เรียนมีพื้นความรู้เดิมแตกต่างกันก็必将มีความแปรปรวนมากในระดับของผลสัมฤทธิ์ และจากผลการวิจัยของนักวิจัยหลายคนสนับสนุนว่า พื้นความรู้เดิมเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

อรพินธ์ ชูชม (2523, หน้า 10) ทำการศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างพื้นฐานความรู้เดิม สภาพแวดล้อมทางบ้าน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะทางการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทั้ง 3 โปรแกรม ได้แก่ โปรแกรมวิทย์-คณิต ศิลป-ภาษา และ ศิลป-คณิต เช่นเดียวกันกับ จันทนา จินตโกวิท (2522, หน้า ง) ได้ทำการศึกษาเพื่อค้นหาตัว ทำนายที่ดีจากองค์ประกอบด้านนักเรียนขณะกำลังศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งสามารถ พยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ทั้ง 3 โปรแกรม ผลการวิจัยต่างได้ข้อค้น พบสอดคล้องกันว่า พื้นความรู้เดิมเป็นตัวพยากรณ์ที่ดีตัวหนึ่งในการพยากรณ์ความสำเร็จทางการ เรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทั้ง 3 โปรแกรม

กิงกมน ทวีชาติวิทยากุล (2532) และธีรพงษ์ แก่นอินทร์ (2532) ได้ทำการวิจัยพบว่า พื้นความรู้เดิมภาษาอังกฤษที่อิทธิพลทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

ชาลี ทิววงษ์ (2537) ได้ทำการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับ มัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 5 มีปัญหาเนื่องจากนักเรียนมีพื้นฐานความรู้ เดิม และระดับสติปัญญาต่างกัน นักเรียนบางคนไม่เคยเรียนภาษาอังกฤษในระดับชั้นประถม ศึกษาปีที่ 5-6 มาก่อน และนักเรียนไม่มีแรงจูงใจต่อการเรียนภาษาอังกฤษ

ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ (2539) ได้ทำการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่มีความสำคัญในการ จำแนกนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษสูงออกจากนัก เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษต่ำ ได้แก่ ความรู้พื้นฐานเดิม ประสบการณ์ตรง การส่งเสริมการเรียนภาษาอังกฤษในครอบครัว การจูงใจเชิงเครื่องมือ การเรียนภาษาอังกฤษจาก สื่อนอกห้องเรียน กิจกรรมภาษาอังกฤษนอกห้องเรียน นิสัยการเรียนรู้ เจตคติในการเรียน ความถนัดในการเรียนภาษาต่างประเทศ และเวลาที่ใช้ในการเรียน

จิรนาฏ สุทธานุกุล (2533, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้าน ภูมิหลังทางครอบครัว และด้านตัวนักเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนบทสนทนาภาษาอังกฤษของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 122 คน โรงเรียนสวรรค์อนันต์วิทยา จังหวัดสุโขทัย พบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนบทสนทนาภาษาอังกฤษมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบ ด้านภูมิหลังทางครอบครัว ได้แก่ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง รายได้ของครอบครัว และ การสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนบทสนทนาภาษาอังกฤษมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบ ด้านตัวนักเรียน ได้แก่ อายุ พื้นความรู้เดิมด้านภาษาอังกฤษ แรงจูงใจในเชิงสังคม แรงจูงใจเชิงใช้

ประโยชน์ การใช้เวลาค้นคว้าในห้องสมุด และการใช้สื่อมวลชนที่เป็นหนังสือพิมพ์ หรือวารสาร ภาษาอังกฤษ

สรุปได้ว่าพื้นความรู้เดิม หมายถึง คะแนนเฉลี่ยความรู้พื้นฐานภาษาอังกฤษที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน จากความสำคัญของพื้นความรู้เดิม และรายงานการวิจัยต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้ว อาจกล่าวได้ว่า พื้นความรู้เดิมทางภาษาอังกฤษเป็นตัวแปรสำคัญตัวหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียน

5. การทำการบ้านของนักเรียน

การบ้าน หมายถึง งานที่ครูมอบหมายให้นักเรียนทำเพื่อทบทวนความรู้ที่เรียนไปแล้ว และเป็นการฝึกทักษะในการใช้กฎ หรือสูตรต่าง ๆ ที่เรียนไป (Good, 1973, p. 224)

การบ้าน หมายถึง กิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหนึ่งที่ครูมอบหมายให้นักเรียนไปทำที่บ้าน เพื่อเป็นการทบทวนความรู้และประสบการณ์ที่เรียนไปแล้ว เพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพในการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (จันทนา คุณกิตติ, 2534, หน้า 630 ; กรรณภรณ์ บุรณยุคติ, 2532, หน้า 2)

ประเทิน มหาพันธ์ (2512, หน้า 229-232) ได้ให้ความหมายของการบ้านว่า เป็นงานหรือภารกิจที่ครูมอบหมายให้นักเรียนไปทำที่บ้าน งานนั้นอาจเป็นการทบทวนบทเรียนที่นักเรียนได้เรียนมาแล้ว หรืออาจเป็นงานที่นำเข้าสู่บทเรียน

กล่าวโดยสรุป การทำการบ้าน หมายถึง การที่นักเรียนได้ทำงานในวิชาภาษาอังกฤษที่ครูมอบหมายให้นักเรียนทำเพื่อทบทวนความรู้ที่ได้เรียนไปแล้ว เพื่อฝึกความชำนาญ เพื่อสร้างนิสัยของการทำงานด้วยตนเอง และเป็นการฝึกการใช้ทักษะทั้ง 4 ในภาษาอังกฤษที่ได้เรียนไป

จุดมุ่งหมายของการบ้าน

การให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดทั้งที่โรงเรียนและที่บ้านมีความมุ่งหมายเหมือนกันคือ (สุดา บุญไวยโรจน์, 2523, หน้า 9-13)

1. ฝึกฝนทบทวนบทเรียนเพื่อให้นักเรียนเข้าใจ และเกิดทักษะในบทเรียนดีขึ้น
2. เสริมประสบการณ์และความสนใจของนักเรียนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น
3. ฝึกหัดให้นักเรียนรู้จักศึกษาหาความรู้ตามลำพัง ซึ่งเป็นแนวทางที่จะช่วยให้เด็กเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง และปลูกฝังนิสัยค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง
4. ฝึกให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในงานและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
5. ช่วยให้ผู้ครูทราบว่ามีนักเรียนมีความเข้าใจบทเรียนมากน้อยเพียงใด เพื่อหาวิธีแก้ไข และปรับปรุงต่อไป
6. ช่วยให้ผู้ปกครองทราบถึงจุดเด่น และจุดด้อยของการเรียนในแต่ละวิชาของเด็กใน

ปกครองของตน

การตรวจการบ้าน

การตรวจการบ้านเป็นการช่วยให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นที่ทำการบ้าน เพราะนักเรียนได้ทราบผลที่จะทำการบ้านไป และครูก็จะทราบว่านักเรียนมีความเข้าใจในบทเรียนหรือไม่ ถ้าไม่เข้าใจจะได้อธิบายเพิ่มเติม แนะนำอธิบายข้อที่ผิด ถ้านักเรียนทำผิดมากก็เรียกมาสอนซ่อมเสริมเป็นพิเศษนอกเวลาเรียนปกติ นอกจากนี้สำหรับนักเรียนที่ไม่สนใจและไม่ส่งการบ้าน ครูก็สามารถเรียกมาซักถามและรายงานให้ผู้ปกครองได้ทราบ การตรวจการบ้านเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ (ศรีสุตา ศิริสิทธิ์, 2522, หน้า 91)

ประโยชน์ของการบ้าน

การบ้านนอกจากจะเป็นกระบวนการเรียนที่มีประสิทธิภาพแล้ว ยังเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องอีกด้วย จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่นักเรียนจะได้รับการบ้านเพิ่มเติมหลังเวลาเรียนบทเรียนนั้น ๆ (อรุณ วรขุน, 2532, หน้า 25) แล้วการบ้านยังมีประโยชน์อีกหลายอย่าง (ศศิธร หาคำ, 2533, หน้า 10) ดังนี้

1. ช่วยส่งเสริมทักษะด้านวิชาการของนักเรียนให้มากขึ้น
2. นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
3. ช่วยให้นักเรียนได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
4. นักเรียนได้สำรวจและพัฒนาตนเองด้านความรู้ ความถนัด ความสามารถและความเข้าใจ

5. ปลุกฝังนักเรียนให้เป็นผู้มีระเบียบ ความรับผิดชอบ

แซลลี (Sally, 1978, p. 213) ได้เสนอแนะเกี่ยวกับการให้การบ้านว่า ควรจะให้สม่ำเสมอ การให้การบ้านทุกวันจะทำให้นักเรียนเหนื่อยหน่าย ถ้าให้ทำการบ้านเป็นช่วง ๆ เช่น สัปดาห์ละครั้ง ก็จะช่วยให้นักเรียนสร้างนิสัยการทำงานที่ดีด้วย

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยของ นวลศรี เห็นสุข (2525, หน้า 24-25) ได้สำรวจบทความเกี่ยวกับการให้การบ้านในดัชนีการศึกษาพบว่า การให้การบ้านเป็นประจำช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงผลงานวิจัยของ ครอฟอร์ด (Crawford) และ คามิเชล (Camichael) ซึ่งได้แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ถูกบังคับให้ทำการบ้านสม่ำเสมอจนถึง 3 ปี และกลุ่มที่ไม่ได้รับการบ้านนานถึง 3 ปี ผลปรากฏว่า นักเรียนที่ถูกบังคับให้ทำการบ้านสม่ำเสมอได้คะแนนสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้ทำการบ้าน

สมสุข ราชนิม (2519, หน้า 50) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับ 5 โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย ปรากฏว่า นักศึกษาประสบปัญหาครูให้การบ้านมาก

เกินไป เช่นเดียวกับ พนอ พัระสุภา (2516, หน้า 72) ที่ศึกษาการไม่ทำการบ้านของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาตอนปลาย จังหวัดตาก ปรากฏว่า สาเหตุหนึ่งที่นักเรียนไม่ทำการบ้านก็เพราะว่าการบ้านที่ครูให้ยากเกินไป ครูแนะนำหลักในการทำงานน้อยเกินไป และ ปราณี พฤกษาลวิทย์ (2518, หน้า 50) สำรวจการไม่ทำการบ้านของนักเรียนโรงเรียนตรอกจันทริวิทยา กรุงเทพมหานคร พบว่า ครูให้การบ้านยากเกินไป ซึ่งทางบ้านของนักเรียนก็ไม่มีใครช่วยตอบปัญหาได้

ปราโมทย์ ครองบุญศรี (2533, หน้า 55) ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังนักเรียน แรงจูงใจ และความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียน พบว่าการได้รับคำปรึกษาในการทำการบ้านภาษาอังกฤษมีผลต่อความสามารถทางภาษาอังกฤษของนักเรียน

สรุปได้ว่า การทำการบ้านของนักเรียนน่าจะเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในการส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้เป็นอย่างดี เพราะในการเรียนภาษาอังกฤษมีความจำเป็นที่จะต้องฝึกทักษะต่าง ๆ เป็นประจำสม่ำเสมอ หากนักเรียนเรียนเพียงแต่ในห้องเรียนก็จะทำให้นักเรียนลืมน และไม่สามารถนำไปใช้ได้ การทบทวนโดยการทำการบ้านก็จะเป็นอีกทางหนึ่งที่จะช่วยให้นักเรียนเรียนภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปัจจัยด้านโรงเรียน

โรงเรียนก็อาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญและส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน อันได้แก่ ขนาดของโรงเรียน คุณภาพการสอนของครู ความเป็นผู้นำด้านวิชาการของผู้บริหาร และความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน

1. ขนาดของโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2523, หน้า 70-77) ได้ทำการวิจัยศึกษาปัญหาต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนพบว่า ตัวแปรหรือองค์ประกอบด้านขนาดโรงเรียนเป็นตัวแปรหนึ่งที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และได้มีนักวิจัยหลายท่านได้ศึกษาเรื่องนี้คือ

เบนสัน (Benson, 1978, p. 5239-A) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเงินเดือนของครู ขนาดของโรงเรียน และพื้นฐานทางเศรษฐกิจของนักเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยใช้ข้อมูลจากโรงเรียนรัฐบาล 43 แห่ง ในรัฐโอกลาโฮมา ผลการวิจัยพบว่า พื้นฐานทางเศรษฐกิจของนักเรียน ระดับการศึกษาของครูมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

อเล็กซานเดอร์ และซิมมอนส์ (Alexander & Simmons, 1975, pp. 49-55) ได้ทำการวิจัยในปี 1974 ใช้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเป็นตัวแปรตาม และใช้ตัวแปรอิสระ

กว่า 20 ตัว ผลการวิจัยเกี่ยวกับด้านองค์ประกอบของโรงเรียนและครูพบว่า วุฒิครู ประสบการณ์ การสอนของครู การฝึกอบรมของครู ขนาดของชั้นเรียน และขนาดของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

จากความแตกต่างของขนาดโรงเรียนในงานวิจัยที่ได้ศึกษาดังกล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่า ขนาดโรงเรียนก็เป็นตัวแปรที่สำคัญตัวหนึ่งที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียน

2. คุณภาพการสอนของครู

คุณภาพการสอนของครูเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ช่วยเพิ่มพูนและนำพาการเรียนรู้ของ นักเรียน ให้ได้ผลตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ครูผู้สอนจึงควรพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ เพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพในการเรียนการสอนให้ก้าวหน้ามากขึ้น ซึ่งผู้สอนควรจะมีการพิจารณาปรับปรุง ตนเองดังต่อไปนี้ (ปริญาญา เกื้อหนุน, 2539, หน้า 95-96)

1. ผู้สอนควรตระหนักและเข้าใจถึงจุดอ่อนของตนเองว่าควรจะแก้ไขปรับปรุงอย่างไร และเข้าใจจุดแข็งของตนเองว่ามีอะไรบ้าง
2. ผู้สอนควรมีทัศนคติที่เป็นด้านบวกมาก ๆ ต่อนักศึกษา เพื่อน เพื่อนร่วมงาน ชุมชน และความต้องการของประเทศ การมีทัศนคติที่เป็นบวกดังกล่าวจะช่วยให้การสอน การแสดง ความคิดเห็นต่อนักศึกษาที่ได้รับจะเต็มไปด้วยความหวัง ความมุ่งมั่นที่มีต่อตนเอง ประเทศชาติ และสังคมโดยรวม ซึ่งพวกเขาจะเต็มไปด้วยพลัง
3. ผู้สอนควรมีความรู้อย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับสังคม และมีความเข้าใจปัจจัยด้านบุคลิกภาพ ของนักศึกษาเพื่อสามารถส่งอิทธิพลต่อการเรียนรู้ภาษา วัฒนธรรม และวรรณคดีของประเทศที่พูด ภาษาอังกฤษได้
4. ผู้สอนต้องเพิ่มพูนทักษะในด้านการสอน การฝึกอบรมและซาบซึ้งต่อระบบภาษา วรรณคดี วัฒนธรรมของภาษาด้วยความกระตือรือร้น

การพัฒนาดังกล่าวเพื่อว่าจะให้ครูผู้สอนมีคุณลักษณะของครูที่พึงประสงค์ ลักษณะที่ พึงประสงค์ของครูผู้สอนที่ดีควรจะมีดังต่อไปนี้

1. ผู้สอนต้องมีความคิดและความเชื่อว่าคนที่มีความองปกติธรรมดาสามารถเรียนรู้ ภาษาได้ ผู้สอนต้องยอมรับและจัดเตรียมรับความเป็นจริงที่ว่าเราทุกคนเรียนรู้ได้ในระดับช้าเร็ว ต่างกัน และมีวิธีการเรียนต่างกัน
2. ผู้สอนต้องรู้ว่า นักศึกษาต้องการความรัก การยอมรับ การให้เกียรติ ต้องการ ความรู้สึกมั่นคงทางจิตใจ ต้องการให้เป็นที่ยอมรับว่าเขาเป็นคนสำคัญคนหนึ่งในกลุ่มที่สามารถ ได้รับความสำเร็จจากการสอนของผู้สอน และจากการแสดงออกจากการเรียน

3. ผู้สอนต้องให้ความมั่นใจและให้กำลังใจต่อนักศึกษา เมื่อพวกเขาอยู่ในสภาพหยุดนิ่งไม่พัฒนา โดยต้องชี้แจงให้นักศึกษาเข้าใจว่าเหตุการณ์ดังกล่าวเป็นปกติ เพราะนักศึกษาทุกคนจะไม่เรียนรู้ทุกอย่างในทันทีทันใด

4. ผู้สอนต้องเข้าใจว่าการแก้ไขข้อผิดพลาดของนักศึกษาเป็นเรื่องอ่อนไหว เช่น เมื่อนักศึกษาตอบในลักษณะสร้างสรรค์ ผู้สอนจะไม่แก้ไขในส่วนที่ผิดเล็กน้อยที่เกิดขึ้นนอกเสียจากว่าสิ่งที่ผิดนั้นเกี่ยวกับสิ่งที่อาจเกิดความเข้าใจผิดได้ ผู้สอนจะไม่กล่าวถึงสิ่งที่นักศึกษาทำผิดซ้ำเติมลงไปอีก แต่ควรจะพูดว่า listen! แล้วจึงพูดถึงคำตอบที่ถูกต้อง ขณะที่ชมนักศึกษาที่ตอบถูก ก็ไม่ควรตำหนินักศึกษาที่ตอบผิด และเมื่อนักศึกษาคนหนึ่งตอบผิด ครูผู้สอนไม่ควรให้นักศึกษาอีกคนแก้ไขข้อผิดพลาดนั้น ซึ่งอาจสร้างความรู้สึกไม่ดีของนักศึกษาหรือเกิดการเสียหน้าได้

5. ผู้สอนควรจัดประสบการณ์ในการเรียนอย่างรอบคอบระมัดระวังโดยการคัดเลือก จัดลำดับเนื้อหา เสนอเนื้อหา ผูกและสื่อความหมายในรูปที่เป็นระบบ สมเหตุสมผล ซึ่งจะช่วยให้ นักศึกษาเรียนรู้ดีขึ้น โดยการจัดเนื้อหาจากที่นักศึกษาเคยเรียนรู้หรือคุ้นเคย ไปสู่สิ่งที่ไม่คุ้นเคย จากสิ่งที่ย่างไปสู่สิ่งที่ยาก

6. ผู้สอนควรที่จะอธิบายความรู้ด้านวัฒนธรรมที่ปรากฏในบทสนทนา จากการฟัง จากข้อความที่อ่าน อย่างไรก็ตามในการสอนวัฒนธรรมนั้น ครูต้องแน่ใจว่านักศึกษายังคงมีความเป็นตัวของตัวเอง มีศักดิ์ศรี และมีความภาคภูมิใจในความเป็นชนชาติของตัวเองอยู่อย่าง เดิม ซึ่งการสอนวัฒนธรรมเป็นวิธีการหนึ่งในหลายวิธีที่ใช้สอนภาษา

7. ผู้สอนพึงระลึกเสมอว่าครูผู้สอนคือผู้ประสาทวิชา ที่ปรึกษา ผู้ชี้นำ เป็นเพื่อน เป็นอีกหลาย ๆ อย่าง ดังนั้น ผู้สอนจึงเป็นบุคคลที่น่ายกย่อง น่าเคารพ และเป็นบุคคลที่นักศึกษาควรเอาเป็นแบบอย่าง มีคนกล่าวว่า “อำนาจของครูผู้สอนสามารถเปลี่ยนแปลงโลกได้ และมีอิทธิพลอันใหญ่หลวงต่อคนชั่วกัลปาวสาน”

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (2542, หน้า 180) เห็นว่าในการสู่คุณภาพการศึกษา คุณลักษณะของครูผู้สอนที่จะต้องการให้มี ต้องประกอบด้วย

1. รักการสอน เข้าใจผู้เรียน มีจิตสำนึกในหน้าที่ และความรับผิดชอบ
2. มีความคิดสร้างสรรค์ นักแก้ปัญหา และสามารถตัดสินใจอย่างมีเหตุผล
3. มีความเชื่อมั่นในตนเอง และมีทัศนคติเชิงบวก
4. รู้วิธีการเรียนรู้และพัฒนาตนเองตลอดเวลา
5. มีความรู้ในเรื่องสาระการเรียนรู้ที่รับผิดชอบ โครงสร้างทางสมองการทำงานของสมอง จิตวิทยาการเรียนรู้ ฯลฯ

6. มีทักษะในการจัดการเรียนรู้ เช่น การกระตุ้นความสนใจ การอธิบายด้วยเหตุด้วยผล การรับรู้ความรู้สึกของผู้เรียน การทำงานเป็นทีม การฝึกสมาธิ ฯลฯ

7. สามารถใช้ยุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้และเทคนิคการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน

8. มีทักษะการประเมินผลการเรียน การซ่อมเสริม การวิจัยในชั้นเรียน ฯลฯ

ศรีวิไล ดอกจันทร์ (2526-2527, หน้า 101) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยไม่ประสบผลสำเร็จนั้นมี 5 ประการคือ

1. ปัญหาเรื่องความไม่ชัดเจนและความไม่สมจริงของหลักสูตร ตลอดจนเป้าหมายของการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

2. ปัญหาที่เกี่ยวกับในด้านของตัวครู ซึ่งได้แก่ วิธีสอน และความรู้ของครูผู้สอน

3. ปัญหาที่เกี่ยวกับในด้านของตัวผู้เรียน ผู้เรียนไม่มีโอกาสใช้ภาษาอังกฤษนอกห้องเรียน ทำให้ขาดแรงจูงใจในการเรียน

4. การวัดผลประเมินผล ไม่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการเรียนการสอน

5. การถ่ายโยงจากภาษาแม่ไปสู่ภาษาที่สอง แต่เนื่องจากภาษาแม่ซึ่งก็คือภาษาไทย ส่วนภาษาที่สองคือ ภาษาอังกฤษ มีข้อแตกต่างกันหลายประการ ทำให้การถ่ายโยงมีปัญหา

พรทิพา เหลืองวัฒนกิจ (2522, หน้า 120-136) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาการใช้สื่อ-ทัศนูปกรณ์ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ พบว่า การที่นักเรียนเรียนภาษาอังกฤษแล้วไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร เรียนแล้วไม่สามารถนำไปใช้ได้และเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วยังไม่สามารถฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษได้ดีนั้น องค์ประกอบที่เป็นสาเหตุที่สำคัญของปัญหาคือ ข้อบกพร่องที่ครูไม่นิยมใช้อุปกรณ์การสอน เพราะครูส่วนใหญ่มีความรู้ด้านการผลิต และการใช้อุปกรณ์การสอนน้อยและคุณภาพค่อนข้างต่ำ ดังนั้นครูจึงต้องการเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการผลิตสื่อ และวิธีใช้อุปกรณ์การสอน และต้องการที่จะได้รับงบประมาณในการจัดหา หรือจัดซื้ออุปกรณ์มากขึ้น

สมณเทียร แก่นมณี (2524, หน้า 75-78) ได้ทำการประเมินผลการทดลองใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนทดลองหลักสูตรสังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรุงเทพมหานคร สรุปปัญหาที่เกี่ยวกับตัวครูพบว่า ครูไม่มีเวลาทำอุปกรณ์ ครูทำอุปกรณ์ได้ไม่ครบทุกกิจกรรม เนื่องจากครูสอนหลายวิชาและมีงานอื่น ๆ ทำให้มีเวลาสำหรับเตรียมการสอนน้อย

ธีรพงษ์ แก่นอินทร์ (232, หน้า 79-80) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการเพื่อปรับปรุงการสอนภาษาอังกฤษของครูในจังหวัดตรัง สรุปผลการวิจัยว่า ครูไม่มีความรู้ภาษาอังกฤษที่ถูกต้องดีพอ รวมทั้งไม่รู้ ไม่เข้าใจวิธีสอนที่ดี ที่จะทำให้การเรียนการสอนบรรลุจุดมุ่งหมาย

พิมพา นาคสุข (2527, หน้า 103-104) ได้ศึกษาวิจัยปัญหาการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครพบว่าสาเหตุที่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษายังไม่ได้ผลตามจุดประสงค์ของหลักสูตร ทั้งนี้เนื่องมาจากคุณลักษณะของครูผู้สอนภาษาอังกฤษคือ ครูส่วนใหญ่ไม่ได้เรียนวิชาเอกภาษาอังกฤษอันเป็นผลให้ครูขาดทักษะ และความรู้ความเข้าใจในการสอน นอกจากนี้ครูบางคนไม่เคยเข้ารับการอบรมวิธีการสอนภาษาอังกฤษตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 มาก่อน ทำให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ไม่เต็มที่ เช่นเดียวกับ ประเสริฐ ว่องวัจนะ (2528, หน้า 42) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการนำเสนอรูปแบบการเสริมสมรรถภาพครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ได้ศึกษาพบว่า ปัญหาเกี่ยวกับตัวครูผู้สอนภาษาอังกฤษคือ มีครูจำนวนหนึ่งไม่ผ่านการอบรมตามหลักสูตรใหม่

จากการศึกษางานวิจัยเรื่อง การประเมินพฤติกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยนาท (2538, หน้า 80-85) สรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับครูผู้สอนภาษาอังกฤษว่า ครูส่วนใหญ่เป็นสุภาพสตรี มีอายุระหว่าง 31-41 ปี วุฒิปริญญาตรี ส่วนใหญ่ไม่ได้จบวิชาเอกภาษาอังกฤษคือ ร้อยละ 80 และจบวิชาเอกภาษาอังกฤษ ร้อยละ 12

บุคลิภาพของครูผู้สอนภาษาอังกฤษพบว่า ครูภาษาอังกฤษมีความสุภาพ อุดมามีจิตใจร่าเริงแจ่มใส มีความเมตตากรุณา มีความรับผิดชอบสูง

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนพบว่า ครูภาษาอังกฤษ มีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรอยู่ในระดับปานกลาง ครูยึดหลักประชาธิปไตยในการปกครองชั้นเรียน การใช้สื่ออยู่ในระดับปานกลาง การวัดผลและประเมินผลปฏิบัติในระดับปานกลาง

ด้านปัญหาอุปสรรคพบว่า ครูขาดประสบการณ์ในการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ไม่ได้จบวิชาเอกภาษาอังกฤษ ครูมีงานอื่นมาก ครูออกเสียงคำศัพท์ไม่ถูก ขาดคู่มือ ครูไม่เตรียมการสอน ครูขาดสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย ครูทำสื่อไม่ได้ ขาดแหล่งความรู้ที่จะใช้เสริมนักเรียน ครูขาดทักษะในการวัดและการประเมินผล

ปัญญา คำสุวรรณ (2540) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว โดยให้กลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 165 คน และนักเรียนจำนวน 165 ห้อง จำนวน 2,950 คน ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะครูด้านความรู้ภาษาอังกฤษของครู และด้านความ

สามารถในการสอน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียน ส่วนด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านบุคลิกภาพไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

พรทิพย์ ปลอดโปร่ง (2525) ศึกษาวิจัยพบว่า การจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ครูยังไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นของตนเอง ครูยังเป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูผู้สอนยังขาดความกระตือรือร้น การจัดกิจกรรมยังเน้นเนื้อหา มากกว่ากระบวนการ

โฮลเดน (Holden, 1985, pp. 289-291) ได้กล่าวถึงสาเหตุสำคัญที่ทำให้การสอนภาษาอังกฤษประสบความล้มเหลวว่า เกิดจากจำนวนนักเรียนในห้องเรียนแต่ละห้องมีมากเกินไป โฮลเดนยังได้เสนอแนวทางทำให้การสอนภาษาอังกฤษในฐานะเป็นภาษาต่างประเทศประสบผลสำเร็จว่า ห้องเรียนหนึ่ง ๆ ควรมีนักเรียนประมาณ 12-20 คน เพื่อนักเรียนจะได้มีโอกาสร่วมกิจกรรมต่าง ๆ อย่างทั่วถึง ครูควรสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษให้เกิดขึ้นแก่นักเรียน และผู้ปกครอง และครูผู้สอนต้องไม่มีอคติต่อวิชาภาษาอังกฤษ ในการสอนแต่ละครั้งควรใช้เวลาประมาณ 30 นาที โดยสอนทุกวัน อาทิตย์ละ 5 วัน และครูที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อยต้องสนใจศึกษารายละเอียดในคู่มือครูให้มากที่สุดเพื่อจะได้สอนให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในคู่มือครู

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงนับได้ว่า ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดในการดำเนินการเรียนการสอน ถ้าครูทำการสอนได้อย่างมีคุณภาพจะทำให้ให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นของนักเรียนด้วย

3. ความเป็นผู้นำด้านวิชาการของผู้บริหาร

หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนในด้านการบริหารงานวิชาการซึ่งครอบคลุมถึงการดำเนินงานที่เกี่ยวกับงานวิชาการทุกชนิดในโรงเรียนทั้งที่เกี่ยวกับตัวครูและนักเรียน ชวนชม คำหอมกุล (2527, หน้า 34) ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับงานวิชาการของครูใหญ่ไว้ว่า งานที่สำคัญของครูใหญ่คือ การให้การศึกษาแก่นักเรียน ซึ่งครูใหญ่อาจจะไม่ได้ดำเนินการด้วยตนเอง แต่ครูใหญ่จำเป็นต้องมีความรู้ ความชำนาญในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งกำลังดำเนินการอยู่ในโรงเรียนของตน เพื่อครูใหญ่จะได้เป็นผู้คอยให้คำปรึกษา แนะนำ และช่วยเหลือครูที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานนั้นสะดวกยิ่งขึ้น

จิรัช ชูเวช (2534, หน้า 150) ได้สรุปคุณสมบัติของผู้บริหาร ไว้ดังนี้

1. จะต้องมีความรอบรู้รอบคอบเหนือบุคคลอื่น นั่นคือมีความเชี่ยวชาญ และมีไหวพริบในการ

ทำงานการแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยความถูกต้องและรวดเร็ว

2. มีความรอบรู้และความสนใจรอบด้าน ได้แก่ การศึกษางานในหน้าที่ การค้นคว้า ศึกษาวิทยาการแผนใหม่แล้วนำมาปรับปรุงพัฒนาหน่วยงานและคน มีศิลปะในการรับฟัง และ ศึกษาภาวะการณ์ต่าง ๆ อยู่เสมอ

3. สามารถพูดและเขียนภาษาง่าย ๆ เพราะภาษาเป็นสื่อของความเข้าใจระหว่าง หัวหน้ากับลูกน้อง จึงเป็นเรื่องที่ต้องใช้ภาษาให้เหมาะสมกับผู้ฟัง ไม่ว่าจะพูดหรือเขียนก็ตามต้อง สามารถทำให้ผู้ได้บังคับบัญชาเข้าใจและพอใจอีกด้วย

4. มีจิตใจร่างกายและอารมณ์สมบูรณ์ ไม่เป็นคนเจ้าอารมณ์ ไม่เอาแต่ใจตนเอง ไม่เจ็บป่วยประเภทสามวันดีสี่วันไข้

5. มีความคิดริเริ่มอย่างแรงกล้า คือเป็นนักพัฒนา พยายามที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลง วิธีการทำงานให้เหมาะสมกับสภาพความเจริญของสังคม และสภาพแวดล้อมทั้งภายในและ ภายนอกหน่วยงาน

6. มีฝีมือที่จะทำให้ผู้ได้บังคับบัญชาประสานงานกันอย่างดีที่สุด

7. มีความรู้ความชำนาญในเชิงบริหาร และเชิงวิชาการ ทั้งนี้อาจจะผ่านการฝึกอบรม และมีประสบการณ์ในการทำงานรอบด้านในหน่วยงานนั้น ๆ

แซลลิส (Sallis, 1993, pp. 111-117) ได้อธิบายถึง ความรับผิดชอบและผูกพันในการ บริหารงานของผู้บริหารที่จำเป็นจะต้องนำมาใช้ในกระบวนการทำงาน ดังนี้

1. ผู้บริหารต้องเป็นผู้ริเริ่มงานคุณภาพด้วยตนเอง ต้องบอกกล่าวให้ผู้ร่วมงานทราบว่า ต้องการมีนโยบายพัฒนาคุณภาพของหน่วยงาน และจงใจให้ผู้ร่วมงานสนองนโยบายนี้ สร้างทีม ปรับปรุงคุณภาพงานอันเป็นการสร้างความผูกพันในการบริหารงานที่ดี

2. ผู้บริหารต้องสรรหาผู้ร่วมทีมงานจากหลาย ๆ ฝ่ายของหน่วยงานมาร่วมเป็นทีม งานปรับปรุงคุณภาพเพื่อศึกษาสาเหตุที่ทำให้งานด้อยคุณภาพ

3. ประเมินคุณภาพงานที่ปรากฏทีมงานปรับปรุงคุณภาพ จัดทำแผนการประเมิน คุณภาพงานทั้งผลผลิตและการบริการของหน่วยงาน

4. ประเมินความคุ้มค่าของคุณภาพทีมงานตรวจสอบทุนที่ใช้ในการปฏิบัติงานว่า คุ้มค่างับคุณภาพได้หรือไม่

5. สร้างความตระหนักในคุณภาพ ผู้บริหารต้องสื่อความหมายให้ผู้ร่วมงานทุก ๆ คน ตระหนักในความสำคัญของการปรับปรุงคุณภาพงาน

6. ปรับปรุงงาน ทั้งผู้บริหารและผู้นิเทศ ร่วมกันปรับปรุงงานทุกประเภทในหน่วยงาน

โดยสร้างทีมงานย่อย ๆ ในทุก ๆ ฝ่ายงาน

7. วางแผนงานปลอดความสูญเสียทีมงานปรับปรุงคุณภาพดำเนินการวางแผนจัดความสูญเสียของงานให้เป็นศูนย์และดำเนินการตามแผน (ทีมงานย่อยในแต่ละฝ่ายงานร่วมวางแผนและรับไปปฏิบัติ)

8. ฝึกอบรมผู้รับผิดชอบตามงาน ผู้บริหารต้องให้การฝึกอบรมบุคลากรที่จะทำให้มีการนิเทศ ช่วยเหลือ และติดตามการปฏิบัติงานเตรียมพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือ

9. จัดงานวันปลอดความสูญเสีย เป็นการเริ่มงานคุณภาพของหน่วยงาน (ต่อไปจะไม่มีการด้อยคุณภาพอีกด้วย)

10. สร้างเป้าหมายงาน ทีมงานย่อยสร้างเป้าหมายงานที่จะปรับปรุงเป้าหมายงานต้องชัดเจน ประเมินได้

11. จัดอุปสรรคของงาน สมาชิกของทีมงานย่อยแต่ละคนมีหน้าที่ต้องแจ้งให้ฝ่ายบริหารทราบถึงอุปสรรคในการปฏิบัติงานทั้งด้วยเอกสารและด้วยวาจา

12. ยอมรับความสามารถของเพื่อนร่วมงาน ผู้บริหารควรแสดงความยินดีต่อความสำเร็จของเพื่อนร่วมงานเป็นการให้ความสำคัญต่อเพื่อนร่วมงาน

13. สร้างสมาคมคุณภาพ รวมกลุ่มของที่ปรับปรุงคุณภาพงานจัดตั้งเป็นสมาคมร่วมปรึกษาแสดงความคิดเห็นในการพัฒนางาน

14. จัดวงจรพัฒนาตลอดไป เมื่อสิ้นสุดกิจกรรมปรับปรุงคุณภาพงาน และบรรลุผลแล้วให้เริ่มวงจรพัฒนาในกิจกรรมเดิมหรือกิจกรรมอื่น ๆ ต่อไปไม่สิ้นสุด

สมศักดิ์ ลินธุระเวช (2542, หน้า 180) เห็นว่า คุณลักษณะของผู้บริหารที่ต้องการเพื่อมุ่งสู่คุณภาพการศึกษาต้องประกอบด้วย

1. ต้องมีภาวะผู้นำ และพัฒนาตนเองตลอดเวลา
2. ต้องมุ่งเน้นที่จะสร้างระบบคุณภาพองค์กรแห่งคุณภาพเพื่อให้ผลผลิต (นักเรียน) สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้า
3. นักป้องกันปัญหา
4. ต้องตัดสินใจบนทางเลือก ซึ่งมีการเสี่ยงอย่างมีเหตุผล
5. ต้องมีความรับผิดชอบในการสับตรับฟัง ความคิดเห็นจากทุกฝ่าย ใ้ต่อการรับรู้ ความคิด ความต้องการของบุคคลต่าง ๆ ไม่กลัวการเปลี่ยนแปลง
6. ต้องให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง และการบริหารการเปลี่ยนแปลงแก่ผู้บริหารรองลงไป ทุกระดับและต้องวางระบบการสื่อสาร

7. มีความซื่อสัตย์และมีหลักการ

8. มีจิตสำนึกแห่งคุณภาพ

สุรัสวดี ศิลปอนันต์ (2542, หน้า 28-29) เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้จัดการสถานศึกษา โดยให้มีการบริหารและจัดการดังนี้

1. การบริหารและจัดการศึกษาแบบเบ็ดเสร็จ (school based management) ซึ่งเป็นการบริหารจัดการศึกษาในลักษณะที่สถานศึกษามีอำนาจในการบริหารแบบเบ็ดเสร็จด้าน เงิน คน วิชาการ และอื่น ๆ

1.1 ตั้งคณะกรรมการสถานศึกษา

1.2 ตั้งคณะทำงานวางแผนปรับปรุงการศึกษาในสถานศึกษา (school improvement team)

1.3 ตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร

1.4 จัดทำยุทธศาสตร์การปรับปรุงสถานศึกษา (school improvement plan)

1.5 จัดระบบข้อมูลสารสนเทศ

2. จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา (quality assessment)

2.1 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

2.2 จัดทำธรรมนูญโรงเรียน

2.3 จัดทำระบบตรวจสอบ ระบบการประเมินตนเอง การนิเทศภายในโรงเรียน และการควบคุมการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

2.4 รายงานและนำไปปรับปรุงแก้ไข

3. ปรับปรุงบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม และองค์ประกอบที่เอื้อต่อการเรียนรู้

3.1 จัดทำแผนผังแม่บทของสถานศึกษา

3.2 จัดภูมิทัศน์ให้มีความร่มรื่น สวยงาม

3.3 จัดระบบสาธารณูปโภค และจัดระบบกำจัดของเสีย

3.4 จัดระบบความปลอดภัยในสถานศึกษา

4. สนับสนุน ส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

4.1 จัดสรรทรัพยากรและจัดหาเทคโนโลยีที่เหมาะสมทั้งสากลและท้องถิ่น

4.2 ส่งเสริมให้มีการผลิตและพัฒนาเทคโนโลยีทางการศึกษา

4.3 ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรมีความรู้ทักษะในการใช้เทคโนโลยี

5. สนับสนุน ส่งเสริมให้มีการใช้ทรัพยากรร่วมกัน

- 5.1 จัดให้มีศูนย์สื่อการเรียนการสอน
- 5.2 มีการแลกเปลี่ยนทรัพยากรทางการศึกษาระหว่างสถานศึกษา ชุมชน
6. ให้มีสิทธิ และโอกาสเสมอกันในการได้รับการศึกษา
 - 6.1 สำรวจข้อมูลประชากรในพื้นที่ที่รับผิดชอบ
 - 6.2 กำหนดแนวปฏิบัติในการให้บริการทางการศึกษาอย่างโปร่งใสให้เป็นธรรมให้ทั่วถึงไม่เลือกปฏิบัติ
7. ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข่าวสารข้อมูล
 - 7.1 จัดแผนการประชาสัมพันธ์
 - 7.2 จัดทำเครือข่ายและประสานการประชาสัมพันธ์
 - 7.3 ดำเนินการประชาสัมพันธ์
8. จัดโรงเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ของชุมชน
 - 8.1 จัดบรรยากาศและสิ่งอำนวยความสะดวกของโรงเรียน
 - 8.2 ประสานความร่วมมือกับแหล่งความรู้อื่น ๆ เพื่อสนองความต้องการของชุมชน
9. กำกับ ติดตาม ประเมิน และรายงานผล
 - 9.1 จัดระบบการกำกับ ติดตาม ประเมิน และรายงานผล
 - 9.2 ดำเนินการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานภายในสถานศึกษา
 - 9.3 รายงานผลต่อประชาชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียน วิทยุ โทร (2526, หน้า 325-326) ให้ข้อคิดว่าเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการสอนนักเรียนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพที่สุด และผู้บริหารควรกระจายอำนาจความรับผิดชอบไปให้ครูทุกคน นอกจากนั้นผู้บริหารควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร ประมวลการสอน ตารางสอน อุปกรณ์การสอน แบบเรียน ห้องสมุด โรงเรียน และการสอนต่าง ๆ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการปฏิบัติงานวิชาการจะสำเร็จหรือล้มเหลวขึ้นอยู่กับความร่วมมือของครูอาจารย์ที่ทำการสอน คุณภาพของผู้ทำการสอน จึงเป็นเครื่องหมายหลักที่จะประกันคุณภาพของการปฏิบัติงานวิชาการ จึงจำเป็นที่โรงเรียนจะต้องพัฒนาครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง และติดต่อกันไปด้วยกิจกรรมหลาย ๆ อย่างควบคู่กัน

พนัส หันนาคินทร์ (2529, หน้า 68-72) ได้เสนอแนวทางไว้ว่า ผู้บริหารเป็นผู้ควบคุมโรงเรียนซึ่งเป็นสถาบันทางวิชาการโดยตรง ผู้บริหารจึงต้องมีความรอบรู้งานวิชาการและจะต้องมีความรับผิดชอบงานวิชาการที่สำคัญ ๆ ดังนี้ งานเกี่ยวกับตัวครู งานเกี่ยวกับตัวนักเรียน งานด้านการจัดโปรแกรมการเรียนการสอน งานด้านการจัดหาเครื่องมืออุปกรณ์การสอน และเทคโนโลยี

การศึกษา และงานเกี่ยวกับบุคลากรด้านการสอน และ นิพนธ์ กีนาวงศ์ (2526, หน้า 68) กล่าวว่า งานวิชาการที่ผู้บริหารจะต้องเอาใจใส่เป็นกรณีพิเศษนั้นได้แก่ งานด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน งานปรับปรุงการเรียนการสอน และงานวัดผลและประเมินผล ส่วน แคมเบลล์ และคณะ (Cambell et al., 1977, p. 137) กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องรับผิดชอบงานวิชาการ ดังนี้ การวางจุดมุ่งหมายเฉพาะของสถานศึกษา การวางโครงการของการเรียนการสอนหลักสูตร และการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรของชาติ การจัดและเลือกใช้สื่อการเรียนและอุปกรณ์การสอน และการประเมินผลการสอน

ทรัสตี (Trusty, 1986, pp. 116-117) แห่งภาควิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย เทนเนสซี สหรัฐอเมริกา ได้กล่าวถึงหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนในฐานะที่เป็นผู้นำทางวิชาการไว้ 17 ประการคือ

1. ส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาเป้าหมายและวัตถุประสงค์ทางวิชาการของโรงเรียนได้
2. ส่งเสริมให้ครูนำเอาเป้าหมายและวัตถุประสงค์ทางวิชาการของโรงเรียนไปปฏิบัติ
3. สร้างความเชื่อมั่นว่ากิจกรรมของโรงเรียนและของห้องเรียนสอดคล้องกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของโรงเรียน
4. สร้างความเชื่อมั่นว่าโครงการทางวิชาการของโรงเรียนเป็นผลมาจากผลการวิจัยและการปฏิบัติทางการศึกษา
5. มีการวางแผนร่วมกับคณะครูเกี่ยวกับโครงการต่าง ๆ ทางวิชาการ เพื่อให้บรรลุความต้องการของนักเรียน
6. ส่งเสริมให้ครูได้นำโครงการทางวิชาการไปปฏิบัติ
7. ปฏิบัติงานร่วมกับคณะครูในการประเมินผลโครงการทางวิชาการของโรงเรียน
8. ติดต่อสื่อสารกับครูและนักเรียน ด้วยความคาดหวังที่สูงในด้านมาตรฐานทางวิชาการ
9. ให้การสนับสนุนในการจัดกิจกรรมทางสังคมของนักเรียน
10. การสนับสนุนในการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างเชาว์ปัญญาของนักเรียน
11. มีการจัดสรรเวลาเพื่องานวิชาการร่วมกับครูไว้อย่างชัดเจน
12. ให้ความร่วมมือกับนักเรียนในการกำหนดระเบียบ เพื่อแก้ไขปัญหาด้านวินัยของนักเรียน
13. ร่วมมือกับนักเรียนในการนำระเบียบกฎเกณฑ์ที่สร้างขึ้นมาในการแก้ปัญหา

ด้านวินัย

14. ร่วมมือกับคณะครูให้มีการนำระเบียบกฎเกณฑ์ที่สร้างขึ้นมาใช้ในการแก้ปัญหา
ด้านวินัยนักเรียน

15. มีการประชุมพิเศษคณะครูเกี่ยวกับโครงการของโรงเรียน

16. มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูอย่างยุติธรรม

17. ช่วยเหลือครูในการพัฒนาระบบงานเพื่อให้มีความก้าวหน้าทางอาชีพ

เฮนซเลย์ และคณะ (เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์, 2525, หน้า 40 อ้างอิงจาก Hencley et al., 1986) ให้ความเห็นว่าคุณบริหารโรงเรียนประถมศึกษาคควรจะแสดงบทบาทของผู้นำทาง
วิชาการเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้คือ

1. โปรแกรมทางการศึกษาและกระบวนการเรียนการสอน
2. บุคลากรด้านนักเรียน ครูอาจารย์ คณานุกรมโรงเรียน การเงิน และงานธุรการต่าง ๆ
3. จัดบรรยากาศของสิ่งแวดล้อมเพื่อให้กระบวนการเรียนการสอนเกิดผลดีที่สุด
4. สร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

กัน

5. เน้นการนำการวิจัยไปใช้เพื่อพัฒนาความรู้ และเพื่อประโยชน์ในการเรียนการสอน

6. พัฒนาทัศนคติของบุคลากรในโรงเรียนให้มีทัศนคติที่ดีต่อสังคมและประเทศชาติ

อัญชลี ดวงกลาง (2536, หน้า 174-176) ได้ศึกษาพฤติกรรมการสอนภาษาอังกฤษของ
ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า การสนับสนุนของผู้บริหาร
โรงเรียนเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการส่งเสริมการเรียนภาษาอังกฤษ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2523) ทำการวิจัยพบว่า โรงเรียนประถมศึกษา
ศึกษาโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาส่วนใหญ่ขาดแคลนครูที่มีความรู้ ความสามารถในการ
สอนวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และวิชาชีพ ทำให้ไม่สามารถจัดการเรียนการ
สอนให้สนองต่อความสนใจ ความสามารถ และสภาพการดำรงชีวิตของเด็กได้ โรงเรียนส่วนใหญ่
จึงเปิดแผนการเรียนการสอนตามความรู้ความสามารถของครูที่มีอยู่ ยกเว้นโรงเรียนที่มีผู้บริหารที่
มีความสามารถในการบริหารและการจัดการสูง คุณลักษณะของผู้บริหารจึงเป็นตัวแปรสำคัญยิ่งที่
มีผลต่อการเรียนการสอนของโรงเรียน

ปาจริย์ วัชชวัลคุ (2527, หน้า 68-75) ได้ทำการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลในรูปที่
เป็นสาเหตุต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งโดยทางตรงและทางอ้อมที่มีขนาดอิทธิพลสูงที่สุดคือ
ความเป็นผู้นำด้านวิชาการของครูใหญ่

ศุภศาสตร์ ทองเสนา (2537, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับ คุณภาพของการบริหารงานของผู้บริหารงานของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี พบว่า ครูมีความเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี 5 งาน ยกเว้นงานวิชาการอยู่ในเกณฑ์น่าพอใจ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2523, หน้า 32) ได้กล่าวถึงโรงเรียนที่มีความสามารถในการดำเนินงานเพื่อตอบสนองนโยบายการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สามารถจัดการเรียนการสอนได้ยืดหยุ่น หลากหลาย ตอบสนองต่อความสนใจ ความสามารถ และสภาพการดำรงชีวิตของเด็กได้ เพราะมีผู้บริหารโรงเรียนที่มีความสามารถในการบริหารและการจัดการสูง

จากผลงานการวิจัยดังกล่าว สรุปได้ว่า ความเป็นผู้นำด้านวิชาการของผู้บริหารน่าจะมี ส่วนสำคัญที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้เป็นอย่างดี ซึ่งผู้บริหารต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการ จะต้องมีภาวะผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์สูง และมีวิสัยทัศน์ มีคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคมตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับ

4. ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน

ในการเรียนการสอน ผู้สอนและผู้เรียนเป็นผู้ที่มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ซึ่งรวมถึงพฤติกรรมที่ผู้สอนแสดงต่อผู้เรียนในด้านการเรียนการสอนและการปกครองนั้น เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การศึกษามีประสิทธิภาพสมวัตถุประสงค์ ทั้งนี้เพราะกระบวนการเรียนการสอนเป็นการติดต่อระหว่างบุคคล ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนแต่ละคนจึงเป็นเรื่องสำคัญ ซึ่งช่วยให้ผู้สอนและผู้เรียนมีความเข้าใจต่อกันเป็นอย่างดี ช่วยให้การเรียนได้ผลดี เพราะเมื่อผู้สอนให้ความเป็นกันเองกับผู้เรียน ผู้เรียนย่อมรู้สึกสบายใจในการที่จะรับวิชาหรือทำความเข้าใจในบทเรียน ทั้งยังเกิดความรู้สึกเชื่อถือและไว้วางใจผู้สอน ไม่กระด้างกระเดื่องต่อผู้สอน ผู้สอนจึงมีโอกาสดึงดูดให้ผู้เรียนอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข กล่าวในสิ่งที่ควรกล่าวและวางตัวพอเหมาะพอดีแก่เหตุการณ์ (ยุพิน พิพิธกุล, 2524, หน้า 117)

สุวัฒนา อุทัยรัตน์ (2525, หน้า 94) กล่าวว่า ปัญหาในชั้นเรียนอาจลดน้อยลง ถ้าครูคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้คือ รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล แนะนำตักเตือนให้นักเรียนอยู่ในระเบียบวินัยของโรงเรียน ดูแลทุกข์สุขของนักเรียนทั้งในด้านการเรียนและส่วนตัว และครูควรจะมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีเพื่อนักเรียนจะได้กล้ามาปรึกษาเมื่อมีปัญหา

เตือนใจ เกตุษา (2529, หน้า 76) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ตามความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพทางการสอนของอาจารย์ส่วนหนึ่งคือ ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับศิษย์ เช่น

เดียวกับ เทียมจันทร์ พานิชย์พลินไชย (2530) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ตัวแปรที่สัมพันธ์กับประสิทธิภาพการสอนของครู พบว่า ลักษณะบุคลิกภาพที่ดีคือ มีความสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน เป็นองค์ประกอบที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครู

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน สรุปได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน หากครูกับนักเรียนมีความเข้าใจระหว่างกันก็จะส่งผลให้นักเรียนเรียนภาษาอังกฤษได้สำเร็จตามเป้าหมาย

ปัจจัยด้านครอบครัว

ภูมิหลังทางครอบครัวหมายถึง คุณลักษณะทางครอบครัวและพฤติกรรมของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน อันได้แก่ อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครอง และความสัมพันธ์ภายในครอบครัว

1. อาชีพของผู้ปกครอง

หมายถึง อาชีพหลักที่ให้รายได้ประจำของผู้ปกครอง และมีองค์ประกอบที่สำคัญอีกอันหนึ่งคือ ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว อันได้แก่ ระดับการศึกษาของบิดามารดา อาชีพ รายได้ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ล้วนมีส่วนเกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนมากในระดับการศึกษาระยะแรก เช่น ในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาพบว่า ระดับการศึกษาของบิดามารดา รายได้ อาชีพ มีส่วนเกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (อรพินทร์ ชูชม, 2523, หน้า 53)

ชาห์ (Shah, 1971, p. 668-A) ได้ทำการศึกษาเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบทางสังคมและจิตวิทยากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในละฮอร์ ปากีสถานตะวันตก กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเกรด 10-12 อายุระหว่าง 14-16 ปี จำนวน 540 คน ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างอาชีพของผู้ปกครอง ค่าใช้จ่ายในการเรียนของนักเรียน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ความสนใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการศึกษาของนักเรียน และมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเด็กที่มาจากครอบครัวที่พ่อแม่และผู้ปกครองยอมรับ และเข้าใจในตัวนักเรียน

มอตลีย์ (Motley, 1970, p. 2807-A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการทำนายค่าขององค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาในวิทยาลัยชั้นปีที่ 2 จำนวน 1,185 คน จากการวิจัยพบว่า ด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ใช้ทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาได้

การศึกษาของ ผกาทิพย์ กระหม่อมทอง (2522, หน้า 63) ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับความมุ่งหมายของบิดาเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรในเขตเมืองและชนบทของประเทศไทย พบว่าบิดาที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองทุกระดับฐานะทางเศรษฐกิจ มีความมุ่งหวังให้บุตรเรียนในระดับมัธยมศึกษาขึ้นไปมากที่สุด รองลงมามุ่งหวังให้บุตรเรียนเท่าที่สามารถ และบิดาที่มีฐานะร่ำรวยจะมีความมุ่งหวังให้บุตรเรียนในระดับมัธยมศึกษาที่สูงกว่าบิดา ฐานะปานกลางและยากจน ส่วนบิดาในเขตชนบทจะมุ่งหวังให้บุตรเรียนในระดับประถมศึกษามากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งบิดาที่มีฐานะยากจนจะมุ่งหวังให้บุตรเรียนในระดับประถมศึกษาเท่านั้น

วีรพล วงศ์นันตา (2534) ได้ทำการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีฐานะยากจน ทำให้นักเรียนขาดเรียนบ่อยครั้ง และไม่ตั้งใจที่จะศึกษาหาความรู้

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอาชีพของผู้ปกครอง สรุปได้ว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพดีจะมีความต้องการให้บุตรได้รับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นไปมากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพต่ำ

2. รายได้ของครอบครัว

หมายถึง รายได้ประจำของทุกคนในครอบครัวต่อเดือน จากการศึกษาของ เทียมจันทร์ จาตุกัญญาประทีป (2523, หน้า 81) พบว่า รายได้ของบิดามารดาเป็นตัวแปรหนึ่งที่ทำให้นักเรียนได้เข้าศึกษาต่อ และไม่ได้เข้าศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษา นั่น บิดาจะมีรายได้สูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้ศึกษาต่อ และจากการสอบถามพัฒนาการของสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดชลบุรี ได้กล่าวว่า เกณฑ์มาตรฐานของรายได้ของประชากรในประเทศที่ถือว่ามีคุณภาพชีวิตดีขึ้นคือ มีรายได้ตั้งแต่ 20,000 บาทขึ้นไป / คน / ปี

เพ็ญศรี อรุณรุ่งเรือง (2522, หน้า 87) ได้ทำการวิจัยเรื่อง อิทธิพลของสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของพ่อแม่ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของลูก พบว่า บุคคลที่มีรายได้และระดับการศึกษาต่าง ๆ จะมีกิจกรรมส่งเสริมการศึกษาให้ลูกแตกต่างกัน และฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของลูกมีระดับแตกต่างกันด้วย และ สุวิมล เด่นสุนทร (2527, หน้า 89-92) กล่าวว่า รายได้ของบิดา และรายได้ของมารดา จะเป็นตัวพยากรณ์ผลการเรียนของนักเรียน

ทัศนีย์ จระมาศ (2536, หน้า บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับตัวแปรที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดพิษณุโลก พบว่า จำนวนนักเรียนต่อครูผู้สอน อายุของนักเรียน การให้การสนับสนุนของผู้บริหาร สถิติการขาดเรียน เพศของนักเรียน การได้รับการอบรมวิธีสอนวิชาภาษาอังกฤษของครูผู้สอน ประสบการณ์ในการ

สอนของครู เพศของครูผู้สอน รายได้ของผู้ปกครอง และวิชาเอกที่สำเร็จการศึกษาของครูตามลำดับ

สุพัฒน์ สุขมกลสันต์ และกันทาทิพย์ สิงหะเนติ (2537, หน้า 56-116) ได้ศึกษางานวิจัยจำนวนมากเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะทางภาษา พบว่า ปัจจัยที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการพัฒนาทักษะทางภาษาที่สองของผู้เรียนคือ เศรษฐกิจของครอบครัว เช่นเดียวกันกับ ปราโมทย์ ครอบบุญศรี (2533, บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยพบว่า สถานภาพทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์ทางบวกต่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร

จากเอกสารที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะมีบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ และรายได้สูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ นอกจากนี้ผู้ปกครองยังมีความต้องการให้บุตรได้รับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นด้วย แสดงว่ารายได้ของผู้ปกครองก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

3. ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

หมายถึง การศึกษาขั้นสูงสุดที่ผู้ปกครองจบการศึกษามา ในเรื่องของระดับการศึกษาของผู้ปกครองที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้กล่าวไว้บ้างแล้วในหัวข้อที่รวมกันกับอาชีพ และรายได้ของผู้ปกครอง นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

จากการศึกษาของ จรุง พานิชย์ผลิตไทย (2530, หน้า 181) พบว่า นักเรียนที่บิดามารดามีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีโอกาสเข้าเรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กล่าวคือ นักเรียนที่มีโอกาสเข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ส่วนมากบิดามารดา มีการศึกษาอย่างต่ำระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 สำหรับนักเรียนที่ขาดโอกาสในการศึกษาต่อเป็นกลุ่มนักเรียนที่บิดามารดามีการศึกษาต่ำกว่าชั้นประถมปีที่ 4

จากการศึกษาของ ฌกาทิพย์ กระหม่อมทอง (2522, หน้า 110) พบว่าบิดาที่อาศัยอยู่ทั้งในเขตเมืองและชนบทที่ยังมีการศึกษาระดับสูงเท่าใดก็ยังมีระดับความมุ่งหวังในการศึกษาของบุตรสูงขึ้นด้วย ขณะที่บิดาที่ไม่มีการศึกษาเลยในเขตชนบทต้องการให้บุตรศึกษาสูงกว่าตนเล็กน้อย

จากการศึกษาของ สัจด์ อุทรานันท์ (2531, หน้า 140) พบว่า เด็กกลุ่มที่จะไม่เรียนต่อส่วนมากจะมีผู้ปกครองที่เรียนต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หรือไม่ได้เรียนหนังสือเลย ส่วนผู้ปกครองของเด็กกลุ่มที่ได้เรียนต่อส่วนมากจะมีผู้ปกครองที่เรียนจบตั้งแต่ชั้นประถมปีที่ 4 ขึ้นไป เนื่องจากผู้ปกครองของเด็กกลุ่มที่จะไม่เรียนต่อเป็นผู้ที่ได้รับการศึกษต่ำมาก ดังนั้นจึงไม่สนใจ

และไม่ได้เอาใจใส่ในการศึกษาเล่าเรียนของบุตรหลานของตน ขณะเดียวกันก็ไม่สนับสนุนให้บุตรหลานเรียนต่อในชั้นสูง ๆ ด้วย และจากผลการวิจัยของ พรทิพย์ ศรีวัชรินทร์ (2521, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติของหัวหน้าครัวเรือนชายที่มีต่อการเลือกอาชีพของคนหนุ่มสาว ในเขตชนบทและเมืองของประเทศไทย พบว่าหัวหน้าครัวเรือนที่ไม่ได้รับการศึกษาเลยจะมีความคาดหวังเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรต่ำกว่าหัวหน้าครัวเรือนชายที่มีการศึกษาและยังหัวหน้าครัวเรือนชายมีการศึกษาสูงขึ้นก็ยิ่งคาดหวังที่จะให้บุตรได้สำเร็จการศึกษาสูงด้วย

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับการศึกษาของผู้ปกครองนั้น สรุปได้ว่า ระดับการศึกษาของผู้ปกครองน่าจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

4. การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครอง

หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้ปกครองของนักเรียนแสดงออก ซึ่งมีผลให้นักเรียนมีความสนใจ และต้องการที่จะเรียนภาษาอังกฤษมากขึ้น เช่น การพูดถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษ จัดหาอุปกรณ์ ตำรา หรือเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนภาษาอังกฤษ เป็นต้น

บทบาทหน้าที่ของผู้ปกครองที่มีต่อนักเรียน หมายถึงภาระหน้าที่ในการให้การเลี้ยงดู การให้การอบรมสั่งสอน และการให้การศึกษาแก่นักเรียน หน้าที่อันสำคัญอันจะเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนก้าวไปสู่ความสำเร็จในชีวิตในภายภาคหน้า ก็คือ หน้าที่การให้การศึกษาแก่นักเรียน เมื่อผู้ปกครองเล็งเห็นถึงความสำคัญของการให้การศึกษา ดังนั้นผู้ปกครองจึงต้องใส่ใจ จริงจังเป็นพิเศษกับการศึกษาของนักเรียน โดยต้องส่งเสริมให้นักเรียนเรียนเต็มความสามารถของเขา หรือมากขึ้นกว่าเดิมด้วยความเต็มใจและพอใจของนักเรียนเอง ทำที่ที่ดีในการส่งเสริม และให้กำลังใจแก่นักเรียนเป็นสิ่งสำคัญ นอกจากนี้ความเชื่อถือในตัวนักเรียนของผู้ปกครองมีส่วนช่วยให้นักเรียนเกิดกำลังใจอย่างมาก และยังมีงานวิจัยอื่นที่ชี้ให้เห็นว่า การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครองมีผลต่อความสำเร็จทางการเรียนของนักเรียนอย่างมาก

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2528, หน้า 40) นักเรียนสามารถที่จะประสบความสำเร็จทางการเรียนได้ ถ้าอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม โดยผู้ปกครองจะต้องมีเวลาให้แก่นักเรียน โดยหาวิธีการช่วยเหลือดูแลเอาใจใส่นักเรียน เพื่อช่วยให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียน

ในการแก้ปัญหาทางด้านความสามารถเชิงวิชาการ หรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้น อาทรร รัตนคำนวน (2522, หน้า 20-22) ได้เสนอแนะว่า ผู้ปกครองมีส่วนช่วยเหลือได้เป็นอย่างมาก เพราะบทบาทหน้าที่ของผู้ปกครองที่สำคัญก็คือ การให้การอบรมเลี้ยงดูนักเรียนอยู่แล้ว ซึ่งผู้ปกครองจะช่วยเหลือนักเรียนได้โดย

1. เปิดโอกาสให้นักเรียนเป็นตัวของตัวเอง

2. ผู้ปกครองควรให้คำตอบต่อคำถามของนักเรียน
3. ให้ความรัก ความอบอุ่นแก่นักเรียนเท่าที่มีโอกาสทำได้ โดยคอยดูแลเอาใจใส่กับปัญหาที่นักเรียนต้องการความช่วยเหลือแนะนำ
4. คอยสนับสนุนนักเรียนในด้านต่าง ๆ อย่างหยุดยั้งที่จะกระตุ้นเตือนให้นักเรียนรู้จักใช้สติปัญญาในการแก้ปัญหา
5. ให้นเวล่านักเรียนในการจัดทำกิจกรรมที่ได้รับจากโรงเรียน โดยไม่มอบหมายงานบ้านให้นักเรียนรับผิดชอบมากเกินไป
6. ให้ความสนใจและเอาใจใส่กับการเรียน หรือกิจกรรมของนักเรียน เช่น การทำการบ้าน หรือให้คำแนะนำในการทำงาน จัดเวลา สถานที่ อุปกรณ์การเรียนการสอน สนใจที่จะพูดถึงเรื่องการบ้านที่ได้รับจากครู ช่วยตรวจดูเมื่อนักเรียนทำการบ้านเสร็จเรียบร้อยแล้ว เป็นต้น
7. ควรมีการทำโทษ และการให้รางวัล โดยทำโทษอย่างมีเหตุผล และให้รางวัลเพื่อเป็นแรงจูงใจให้นักเรียนสนใจการเรียนมากขึ้น

นอกจากนี้ผู้ปกครองจะช่วยให้ นักเรียนเรียนดีขึ้นได้ ตามข้อเสนอแนะของ สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2528, หน้า 40-42) โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์ปัญหาของนักเรียน โดยการพูดคุยกับนักเรียนเพื่อจะได้หาข้อมูลดูว่านักเรียนมีความวิตกกังวล หรือมีปัญหาต่อกิจกรรมที่โรงเรียนหรือไม่
2. ไปพบกับครูเพื่อช่วยกันแก้ปัญหา
3. จัดสิ่งแวดล้อมที่บ้าน เช่น การจัดสถานที่ทำการบ้านให้นักเรียน
4. ช่วยจัดตารางเวลา โดยแบ่งออกเป็นชั่วโมง เช่น การศึกษาส่วนตัว และการทำกิจกรรมอื่น ๆ
5. ให้รางวัลเมื่อนักเรียนทำตามเงื่อนไขได้ทันที
6. ทบทวนความรู้ที่นักเรียนได้เรียนมาทั้งวัน

ในการที่ผู้ปกครองจะช่วยให้ นักเรียนเรียนเก่งนั้น ถิรพันธ์ อนุวัช (2529, หน้า 102-103) ได้เสนอความเห็นว่าการสนับสนุนของผู้ปกครอง หรือบรรยากาศในบ้านมีส่วนสำคัญอย่างมากต่อความสำเร็จของนักเรียน กล่าวได้ว่า บรรยากาศภายในบ้านกับการสนับสนุนของผู้ปกครองมีส่วนช่วยนักเรียนในด้านการเรียนเป็นอย่างดี เป็นปัจจัยสำคัญที่สุด และได้เสนอแนะวิธีการปฏิบัติที่เกิดผลดีต่อการเรียนของนักเรียนดังนี้

1. ช่วยจัดในด้านเวลาและสถานที่ ให้มีเวลาประจำสำหรับการอ่านทั้งในเนื้อหาวิชาโดยตรงและจากหนังสืออื่น ๆ ผู้ปกครองต้องจัดให้นักเรียนทำการบ้านเองจริง ๆ อย่าทำให้นักเรียนโดยเด็ดขาด แต่ให้เขาสะดวกใจที่จะถาม และดูให้เมื่อเขาทำเสร็จแล้ว
 2. ช่วยสอนทักษะพื้นฐานให้แก่เด็ก เช่น ช่วยสอนคำศัพท์หรือดูแลการอ่านหนังสือเรียนนอกเวลาของนักเรียนแล้วแจ้งครูประจำชั้นว่านักเรียนอ่านจบแล้วในลักษณะใด มีการเอาใจใส่ หรือชอบเรื่องที่อ่านหรือไม่
 3. สำรวจการสอนของทางโรงเรียน ซึ่งทางโรงเรียนย้ำถึงความร่วมมือของผู้ปกครองที่จะช่วยให้ดีขึ้นสำหรับนักเรียนแต่ละคน ผู้ปกครองควรจะสอบถามถึงการเรียนการสอนของทางโรงเรียน เพื่อที่จะจับจุดได้ว่าควรเรียนรู้อะไรบ้าง
 4. ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนอยู่เสมอ ไม่ลดละ ไม่ใช่การคอยจี้ให้นักเรียนอ่านแต่แบบเรียน แต่หมายถึง การส่งเสริมให้นักเรียนมีอุปนิสัยใฝ่เรียนรู้โดยวิธีต่าง ๆ
- สำหรับนักเรียนที่เรียนช้า อาจมีสาเหตุมาจากขาดการกระตุ้นเตือนจากสิ่งแวดล้อมทั้งที่บ้านและทางโรงเรียน หรือถูกละเลยและทอดทิ้งจากผู้ปกครองและเพื่อน ๆ หรือขาดอาหาร ฯลฯ มีวิธีการแก้ดังนี้ (ประสาร ทิพย์ธารา, 2521, หน้า 131)

1. หากิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมให้นักเรียนทำ
2. จัดสถานที่ที่จะช่วยให้นักเรียนมีสมาธิในการทำงานดีที่สุด
3. ขอร้องให้นักเรียนที่เรียนดีช่วยในเรื่องการเรียนรู้และการทำงาน
4. อภิปรายถึงความสามารถและความไม่สามารถของนักเรียนระหว่างผู้ปกครองกับครูด้วยคำพูดที่เปิดเผยตรงไปตรงมา เพื่อเป็นประโยชน์ในการช่วยนักเรียนต่อไป

เฉลิมชัย วาสะสิริ (2533, หน้า 117-124) ได้ศึกษาบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา พบว่า บทบาทในการปฏิบัติจริงของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง กล่าวคือ ผู้ปกครองของนักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ มักจะไม่ให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน แต่ผู้ปกครองนักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี และมีระดับการศึกษาสูงจะให้ความสำคัญและเอาใจใส่ต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน

ปราโมทย์ ครอบบุญศรี (2533, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยพบว่า ภูมิหลังด้านจำนวนปีที่เรียนภาษาอังกฤษ ประสบการณ์อยู่ต่างประเทศ การใช้ประโยชน์จากสื่อในการเรียนภาษาอังกฤษ การพูดภาษาอังกฤษของสมาชิกภายในครอบครัวที่บ้าน สถานภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และการได้รับความสนับสนุนจากผู้ปกครองในการเรียนภาษาอังกฤษ แรงจูงใจเชิงใช้ประโยชน์ แรงจูงใจ

เชิงบูรณาการ และปริมาณแรงจูงใจ มีความสัมพันธ์ทางบวกต่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร

ทัศนีย์ จระมาศ (2536, หน้า 74-83) พบว่า การให้การสนับสนุนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของผู้ปกครองเป็นตัวแปรพยากรณ์ที่ดีตัวหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านวิชาภาษาอังกฤษ

ธีรพงษ์ แก่นอินทร์ (2532, หน้า 93) ได้ศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรบางตัวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า การส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษภายในครอบครัว มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

ศรินทร์า วรณสุธี (2536, หน้า 94) ได้ศึกษารูปแบบขององค์ประกอบที่ส่งผลต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ระดับประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก พบว่า ความเอาใจใส่ของผู้ปกครอง เป็นตัวพยากรณ์ที่สามารถทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียน

สรุปได้ว่า ผู้ปกครองสามารถช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้นได้ โดยการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนด้วยกลวิธีต่าง ๆ พร้อมทั้งการติดต่อกับทางโรงเรียนอยู่เสมอ

5. ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว

ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวเป็นปัจจัยสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เพราะครอบครัวต้องให้การสนับสนุน ส่งเสริมให้ชีวิตครอบครัวเป็นไปอย่างราบรื่น สงบสุข สามารถช่วยป้องกัน และลดปัญหาต่าง ๆ เช่น ปัญหาด้านการเรียนที่จะเกิดขึ้นตามมาได้

ความหมายของความสัมพันธ์ภายในครอบครัวคือ มนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่อยู่รวมกันเป็นกลุ่ม มีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นมากมาย เริ่มตั้งแต่ครอบครัวซึ่งเป็นกลุ่มแรก ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ อันเนื่องมาจากสมาชิกในครอบครัวซึ่งได้แก่พ่อ แม่ พี่น้อง ได้ให้ความรัก ความผูกพัน ความใกล้ชิดสนิทสนม มีอารมณ์และความรู้สึกนึกคิดร่วมกัน การเอาใจใส่เลี้ยงดูกันทำให้เกิดการขัดเกลาทางสังคม เป็นแบบแผนของความรัก ความเข้าใจ ค่านิยม และการประพฤติปฏิบัติต่อกัน มีผู้ให้ความหมายและองค์ประกอบของความสัมพันธ์ภายในครอบครัวไว้ดังนี้

กมลลา แสงสีทอง (2526, หน้า 8) หมายถึง ความสัมพันธ์ตามบทบาทที่เรามีต่อสมาชิกในครอบครัว ถ้าความสัมพันธ์มีลักษณะเป็นความปรองดองรักใคร่กลมเกลียวในครอบครัว ก็นับว่าเป็นความสัมพันธ์ที่ดี แต่ถ้าเป็นความขัดแย้งหรือมีความรู้สึกเป็นอริต่อกัน ถือว่าเป็นความสัมพันธ์ที่ไม่ดีภายในครอบครัว

กุลวรรณ วิทยาวงศ์จุจิ (2526, หน้า 5-7) ให้ความหมายว่า เป็นลักษณะพฤติกรรมที่พ่อแม่ปฏิบัติต่อลูก พฤติกรรมที่ลูกปฏิบัติต่อพ่อแม่ และพฤติกรรมที่พ่อแม่ปฏิบัติต่อกัน ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. การพักผ่อนร่วมกันในครอบครัวหมายถึง การที่พ่อแม่และลูกได้มีกิจกรรมร่วมกันในการพักผ่อนหย่อนใจเมื่อมีเวลาว่าง
2. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ หมายถึง การที่ลูกได้มีส่วนร่วมกับพ่อแม่ในการแสดงความคิดเห็น และรับรู้เกี่ยวกับทุกขัสดุ ความลับในเรื่องต่าง ๆ เช่น ปัญหาในทางการเงิน ปัญหาทางการงาน
3. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง การที่บุตรได้มีส่วนร่วมกับการตัดสินใจในการตัดสินใจกระทำสิ่งต่าง ๆ ภายในบ้าน เช่น การจัดระเบียบกฎเกณฑ์ภายในบ้าน
4. การเห็นชอบของพ่อแม่ หมายถึง พฤติกรรมที่พ่อแม่แสดงต่อลูกในลักษณะของการเห็นด้วยกับการกระทำ ความคิดเห็นของลูก เช่น การไม่ปฏิเสธข้อเสนอนแนะ ข้อคิดเห็น หรือการกระทำต่าง ๆ ของบุตร
5. ความรักความห่วงใยของพ่อแม่ หมายถึง พฤติกรรมของพ่อแม่ที่ลูกรับรู้ว่าเป็นพฤติกรรมแสดงถึงความรักความห่วงใยที่มีต่อบุตร เช่น การช่วยเหลือคลาดปัญหาต่าง ๆ การให้ความเป็นกันเองกับลูก
6. ความไว้วางใจของพ่อแม่ หมายถึง พฤติกรรมของพ่อแม่ที่แสดงถึงความไว้วางใจในตัวลูกว่าสามารถปฏิบัติตนเองได้อย่างเหมาะสม สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ มีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตน
7. การที่พ่อแม่เห็นด้วยกับกิจกรรมของเพื่อน ๆ ของลูก หมายถึง พฤติกรรมของพ่อแม่ที่แสดงถึงการเห็นด้วยกับการที่ลูกไปมีกิจกรรมกับเพื่อน ๆ ที่ไม่ขัดขวางหรือเป็นอุปสรรค หรือแสดงออกถึงความไม่ไว้วางใจในการไปร่วมกิจกรรม
8. การที่บุตรยอมรับเกณฑ์มาตรฐานของพ่อแม่ หมายถึง การที่ลูกแสดงพฤติกรรมยอมรับมาตรฐานพฤติกรรมต่าง ๆ มาตรฐานการดำรงชีวิตของพ่อแม่ เช่น เห็นด้วยกับความคิดเห็นของพ่อแม่ในด้านการเรียน การทำงาน ค่านิยม ทัศนคติ และยินยอมกระทำตามเกณฑ์ที่พ่อแม่กำหนดด้วยความยินดี

9. ความรักและเคารพของลูกที่มีต่อพ่อแม่ หมายถึง พฤติกรรมของลูกที่แสดงต่อพ่อแม่ซึ่งเป็นการแสดงถึงความรักความเคารพพ่อแม่ โดยการเชื่อฟังพ่อแม่ไม่ขัดใจไม่ทำให้พ่อแม่เสียใจ

10. การไม่มีข้อกำหนดมากเกินไป หมายถึง การที่พ่อแม่ไม่แสดงพฤติกรรมที่เป็นการกำหนด หรือจำกัดความประพฤติของลูกมากเกินไป

11. การไม่เข้มงวดกวดขันกับระเบียบวินัยมากเกินไป หมายถึง การที่พ่อแม่ไม่แสดงการกระทำใด ๆ ที่สื่อแสดงถึงความเข้มงวดในระเบียบวินัย เช่น การลงโทษอย่างรุนแรง การไม่ยืดหยุ่นกับระเบียบวินัย การบังคับให้ลูกปฏิบัติตามระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด โดยไม่คำนึงถึงความพร้อม

12. การไม่ปกป้องคุ้มครองมากเกินไป หมายถึง พฤติกรรมที่พ่อแม่แสดงต่อลูกอย่างไม่ปกป้องคุ้มครองมากเกินไป หรือไม่แสดงพฤติกรรมต่าง ๆ เหมือนหนึ่งลูกไม่มีความสามารถในการดูแลตนเองได้ หรือเหมือนลูกเป็นเด็กเล็ก ๆ

13. การที่พ่อแม่ไม่คอยย้าเตือนถึงความสำเร็จมากเกินไป หมายถึง พ่อแม่ไม่คอยย้าเตือนหรือรบเร้าให้บุตรได้รับความสำเร็จในการทำงานมากจนเกินไป เช่น ไม่เคียวเชิญให้ลูกกระทำสิ่งต่าง ๆ มากเกินไป

14. การยินดีให้กำลังใจเพื่อความสำเร็จ หมายถึง การที่พ่อแม่ให้กำลังใจส่งเสริมหรือกระตุ้นให้ลูกประสบความสำเร็จในการเรียน การทำงาน ทั้งการกระทำและด้วยคำพูด

15. ความกลมเกลียวของพ่อแม่ หมายถึง พฤติกรรมที่พ่อแม่กระทำต่อกันในลักษณะที่ไม่มีความขัดแย้งซึ่งกันและกัน มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน มีความรักใคร่สามัคคีกัน ถ้อยทีถ้อยอาศัยกัน

ดังนั้นความสัมพันธ์ภายในครอบครัวจึงหมายถึง ลักษณะที่พ่อแม่หรือผู้ปกครอง และญาติพี่น้องมีความรักใคร่ปรองดองกัน ร่วมปรึกษาปัญหา เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นภายในครอบครัว และเด็กมีความพร้อมที่จะเรียนได้ ถ้าบ้านมีบรรยากาศที่ส่งเสริมให้น่าเรียน คือ มีความเข้าใจต่อกัน ไม่สร้างความหวาดหวั่น วิตกกังวลให้เกิดอารมณ์กับเด็ก และงานวิจัยของ อรพินทร์ ชูชม (2523, หน้า 97-98) และธีระ รุญเจริญ และคณะ (2526, หน้า 66-73) พบว่า ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว หรือความอบอุ่นภายในครอบครัว มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

นอกจากนี้จากผลการวิจัยของ ชอร์ และเลอร์แมน (Shore & Lerman, 1970, p. 391) พบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีบิดามารดาที่เอาใจใส่ในเรื่องการเรียนของบุตรมากกว่าบิดามารดาของนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และผู้ปกครองจำนวนมากของ

นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จะไม่ให้ความสนใจในเรื่องการเรียนและการวางแผนการเรียนของนักศึกษาในความปกครอง

เมย์กัต (Maykut, 1984, p. 1366-A) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทางครอบครัวกับการแสดงออกถึงพัฒนาการของนักเรียนโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทางกายภาพ สังคม และจิตวิทยาของสภาพแวดล้อมทางครอบครัว กับการแสดงออกถึงพัฒนาการของนักเรียนในด้านการวัดผลพุทธิพิสัย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และลักษณะทางเจตคติ สภาพแวดล้อมทางครอบครัว ได้แก่ ประวัติทางสังคมของครอบครัว ในด้านการเกิดการเจ็บ และการตาย สุขภาพอนามัย ความมั่นคงของครอบครัว และคุณภาพของสภาพแวดล้อมทางกายภาพของบ้าน โดยมีนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 182 คน จาก 69 ครอบครัว พบว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีสภาพแวดล้อมทางครอบครัวไม่ดี มีการแสดงออกถึงพัฒนาการของนักเรียนต่ำกว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีสภาพแวดล้อมทางครอบครัวดี

สมพร พรหมจรรย์ (2540, หน้า 77-78) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่ เพศ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตัวแปรด้านครอบครัว ได้แก่ ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว และสัมพันธภาพในครอบครัว ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน ได้แก่ บรรยากาศทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจในการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$)

จากผลการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นเกี่ยวความสัมพันธ์ภายในครอบครัวของนักเรียน อาจกล่าวได้ว่า ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวเป็นตัวแปรสำคัญตัวหนึ่งที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนด้วย

จากการศึกษาเอกสาร หลักการ ทฤษฎี รวมทั้งงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยทั้ง 3 ด้านคือ ปัจจัยด้านนักเรียน ปัจจัยด้านโรงเรียน และปัจจัยด้านครอบครัว พอสรุปได้ว่า ปัจจัยด้านนักเรียน ได้แก่ เจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความคาดหวังในการศึกษาต่อ พื้นความรู้เดิม และการทำการบ้านของนักเรียน ปัจจัยด้านโรงเรียน ได้แก่ ขนาดโรงเรียน คุณภาพการสอนของครู ความเป็นผู้นำด้านวิชาการของครูและความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง การส่งเสริมการเรียนของผู้ปกครอง และความสัมพันธ์ภายในครอบครัวที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสามารถทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้